

Vaduguns

Piektdiena ● 2020. gada 18. decembris

CENA tirdzniecībā 0,75 EUR

Ievēro piesardzību! ◀ 13.

“Lido” vai Lasvegas?

Dāvā prieku sev un citiem. “Pacentieties, lai apkārtējā vide ir skaistal” aicina Hardijs un Diāna no Naudaskalna.

Edgars Gabranovs

13.decembra laikrakstā balvenietis Andis Grāvitās neslēpa gandarijumu, ka pilsētu un savas mājvietas izgaismo arī paši iedzīvotāji: “Piemēram, Hardijs Jeromāns Naudaskalnā izgaismojis savu māju gandrīz kā Lasvegasā – to redz jau pa gabalu.” Tiesa, pats Hardijs ar savu otro pusīti Diānu smeja, ka apkārtnes ļaudis viņu māju nodēvējuši par vietējo “Lido”.

Jeromānu ģimene atzīst, ka privātmājas “Namejas” izgaismošanu pirms gadumijas sākuši pērn, kad spuldzišu virtenes mājvietu radušas logos un tūjās. Lūgti atklāt, kurš bija šīs iniciatīvas autors, jaunā ģimene atjokoja, ka līdzvainīgi abi: “Šogad nebija plānots to darīt tik lielā apjomā, bet aizgājām azartā!” Viņu motivācija ir sarūpēt prieku sev, sešgadīgajam dēļinām Ralfam, kā arī līdzcilvēkiem. Hardijs nezināja teikt, cik spuldžītes izgaismo māju un pagalmu. “Elektrisko spuldžišu virtenes ir 700-800 metru garumā,” viņš sprieda. Savukārt Diāna piebilda, ka spuldžišu virtenes iegādātas pamazām, lai tas nešķistu ne lēti, ne dārgi: “Katrū dienu rodas kāda ideja, tāpēc viss notika un notiek tā, kā tam jānotiek.” Izrādās, Jeromānu ģimenes ieceres atbalsta arī tuvinieki. Tā kā Hardijs nesen guvis kājas traumu, jumtu izdalīlot palidzējis Diānas brālis.

Nākamajā
Vadugūnī

- **Saka paldies un pauž prieku**
Svētku numurā - labie vārdi
- **Klāt Ziemassvētki**
Rotā eglīti un novēl veselību

Bija arī nopietnas blakus saslimšanas

Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības sabiedrisko attiecību speciāliste Lana Upīte apstiprināja faktu, ka Balvos miruši trīs cilvēki, kuri ārstējās Covid-19 pacientu nodaļā. Visi bijuši vecumā virs 60 gadiem, katrs ar dažādām blakus saslimšanām. “Katrā gadījums ir individuāls, nevar apgalvot, ka viņi miruši tieši no Covid, lai gan slimniekiem bija konstatēts arī Covid-19,” skaidroja L.Upīte. Patlaban jaunavērtajā nodaļā ir aizņemtas visas 15 gultas.

Nebūs jāmaksā par publicēšanu

Tieslietu ministra preses sekretārs Andris Vitenburgs informē, ka 11.decembrī Valsts prezidents Egils Levits izsludināja Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma grozījumus, kas stāsies spēkā 1.janvārī: “Labā ziņa ir tā, ka turpmāk komersantiem un

Daudzviet Latvijā, tostarp Balvu novadā, ir izsludināti konkursi “Skaistākais Ziemassvētku noformējums”. Balvu pašvaldība šādu konkursu organizē jau ceturtu reizi, un pretendēntus tam var pieteikt vēl līdz 23.decembrim. “Mēs par konkursu esam informēti, turklāt tam arī pieteikti. Kā mums veiksies, kāds būs rezultāts? Par to lems ūrija. Varam tikai priečties, ka arī citi cilvēki sāk piedomāt par svētku noformējumu savās mājās un dzīvokļos. Tā ir sava veida motivācija,” uzskata naudaskalnieši.

Hardijs ikdienā ir *ātrās* palīdzības autovadītājs, bet Diāna strādā tirdzniecības centrā “Planēta”. Viņi, runājot par Covid-19 draudiem, ir vienīspārīt, ka cilvēkiem strikti jāievēro piesardzības noteikumi. “Neesiet draugos ar vīrusiem. Galvenais - nemomirt, lai sagaidītu Ziemassvētkus,” bilst jaunā ģimene, kura savā vēlējumā apsmaida sociālajos tīklos popularitāti guvušo fragmentu no prezidents Egila Levita teiktā, kurā viņš norādīja, ka cilvēkiem, kuri miruši no Covid-19, nebūs Ziemassvētku. Nopietni runājot, Jeromāni svētkiem ir gatavi. Arī dēļiņa Ralfa uzrakstītā garā vēstule Ziemassvētku vecītim, viņuprāt, nepaliks neuzklausīta. “Rūķi ir un būs!” nešaubās Hardijs un Diāna Jeromāni.

Īszinās

iedzīvotājiem nebūs jāmaksā par oficiālo paziņojumu publicēšanu oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”. Pārdaļot līdzekļus no ministrijām jau piešķirtā finansējuma, izdevies nodrošināt iespēju no 2022.gada 1.janvāra oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” izsludināt visu pašvaldību saistošos noteikumus, kas būs brīvi un bez maksas saprotamā un mūsdienīgā veidā pieejami interneta vietnē *vestnesis.lv*.

Vilākā sludinājumus šogad vairs nepieņems
22. un 29.decembrī Ziemeļlatgales laikraksta “Vaduguns” darbinieks Vilākā nestrādās. Darbu atsāks 5.janvārī.

Nedēļas jautājums

Zinaida Logina

Kādi, Jūsuprāt, būs 2020.gada Ziemassvētki un gada nogale?

SILVIJA LAMINSKA, balveniete: - Mani baiļu no vīrusa nav, - kā būs, būs. Masku lietoju un apdraudēta nejūtos. Bet noteikumi, kādi ir valstī, jāievēro. Jau tagad dēli no Rīgas gaida valdības lēmumu, vai drīkstēs braukt ciemos. Es jau ļoti gaidu gan Juriju, gan Gvido, jo svētkos gribas būt ar savu ģimeni. Ja neatbrauks, neko darīt. Izkurināšu māju, klāšu svētku galdu tikai sev, pabarošu kaķeni Miju un suni Tori.

LUDMILA no Vīksnas: -Slimoju, tāpēc uztrauc neziņa, kas notiek ar to vīrusu. Visu laiku domāju, kad tas reiz beigsies. Visi baidās, sēž mājās. Tā vien liekas, ka svētki būs skumjāki nekā citus gadus. Ja dēli neatbrauks, skatīšos televīziju un gaidīšu svētkus kopā ar sunenīti Nikoliju. Ja atbrauks, priečāšos. Viens dēls man Balvos, otrs - Talsos, bet trešais - Rīgā. Viņiem jau ģimenes, tāpēc skatīties, kāda valstī būs situācija. Labāk jau nekur nebraukt, kas zina, kur tas vīrusu atrodas. Sazvanīsimies pa telefonu.

ILZE PUGAČA ar meitu MADARU no Tilžas: -Mūsu ģimēnē viss būs kā parasti, sagaidīsim svētkus mājās tikai savā lokā - es, vīrs, meita, kura mācās 11.klasē, un dēls, kuram ir jau 6 gadi. Kā parasti, klāsim tradicionālo svētku galdu, priečēsim viens otru ar dāvanām. Parasti Ziemassvētkos braucam uz baznīcu, un arī šogad Tilža baznīca 25. decembrī būs atvērta. Cetus gadus braucām ciemos pie radiem, Tilžā dzīvo mama mamma Olga, mēs ar visiem radījumiem viņu parasti apciemojam. Viņa ļoti priečājas par bērniem un mazbērniem. Kā būs šogad ar ciemošano, nezinu.

ARTŪRS CIRCENS no Mednevas: - Atbilde būs vienkārša - tie būs ģimenes svētki šaurā lokā. Kopā ar manu mammu esam astoņi cilvēki, mūsu ģimēnē ir pieci dēli - vecākajam jau 28 gadi, bet jaunākais mācās 7.klasē. Būs nelielas dāvanas, galda liksim piparkūkas, kuras saceps jaunākie dēli. Lidz ar smaržu istabās ienāks svētku sajūta. Aizliegumi jāievēro, tāpēc šogad nekur braukt neplānojam, arī ciemiņus neuzņemsim.

uztraukums!

Automātiskais atbildētājs
64520961

Hallo!

Rugāju novada dome pēc lasītā "Vaduguni", kur bija minēts, ka arī pašvaldības, ne tikai nevalstiskās organizācijas un biedrības, varētu padomāt par labdarību, piezvanīja, lai informētu, ka jau otro gadu rūpējas pār dāvanām novada vinentulajiem pensionāriem. Šādu cilvēku novadā ir apmēram sešdesmit, un viņi arī šogad saņems dāvanas, kurās būs gan kafija, gan cepumi, mandarīni un saldumi. Rugāju novada vidusskolas bērni gatavo apsveikumus, un arī tie iepriecinās vientoļo cilvēku sirdis. Dāvanas viņiem piegādās sociālie darbinieki.

"Izlasiu rakstu par Rugājos izglābto aizsargājamo ziemeļu gulbi. Prieks par Daigu Morozu un visiem pārējiem, kuri nebija vienaldzīgi un sniedza savvaļas putnam palīdzīgu roku. Arī es uzskatu, ka jācenšas izglābt katru dzīvību, - vai tas būtu cilvēks, vai savvaļa dzivojošs dzīvnieks. Protams, sava taisnība ir arī Dabas aizsardzības pārvaldei, kuri saka, ka dabiskos apstākļos bezpalīdzīgā stāvokli nonācis dzīvnieks nereti nodrošina izdzīvošanas iespēju kādam citam savvaļas dzīvniekam. Tomēr, ja pieņemam, ka augstākā no Dieva radītajām būtnēm ir cilvēks, tad uzņemsimies rūpes pār visiem

tiem, kuri ir krietni neaizsargātāki par mums, nevis apzināti viņus iznīcināsim vai izliksimies, ka saucienu pēc palīdzības nedzīdam," uzsver kāda balveniete.

Kāda seniore Facebook klausījās tiešsaistes lekciju par kultūras mantojumu. Viņas atziņa, - etnomūzikas Igetas Ozoliņas nodarbība "Teku, teku pa celiņu, datecēju saules mūžu!" lika padomāt par dzīves ritu un atcerēties tautasdziesmas. "Padziedāju kopā ar viņu un pēc tam viena pati!" teica pensionāre.

MANA NEDĒĻA

ZINTIS
KRAKOPS,
brīvmākslinieks

Smejos, ka laiks ar šo vīrusu visu ir sagriezis otrādi. Ja citkārt gada nogale bija tik piepildīta ar ballītēm un piedāvājumiem spēlēt, ka daudziem nācās atteikt, tagad ir otrādi. Klusums un miers, - kā jau tas pienākas klusajā laikā... Kā tas pienākas ārkārtas situācijā valstī. Labi, ka man ir labi draugi, un varu viņiem aizbraukt palīgā gan galdnieceibā, gan saimniecībā vai celtniecībā. Ja esi vesels, sūdzēties par darba trūkumu būtu grēks. Zinu cilvēkus, kuriem ir vēl grūtāk šajos laikos, tikai nevienu tas īpaši neinteresē. Ceļos jau septītos no rīta, un diena paitē darbos. Brīvajos brīžos sekoju līdzi dēla treniņiem šahā, meklējam, kur interneta notiek sacensības. Pats gan pēc pēdējā zaudējuma vairs neuzdrošinos stāties viņam preti pie šaha galdiņa. Akordeons stāv nolikts malā - spēlēt negribas pat mājās, arī savā dzimšanas dienā sestdien diez vai uzspēlēšu. Bija doma mainīt dzīvesvietu un doties prom no Tilžas uz Rēzekni, bet kovids plānus izjaucā. Neviens ne pie kā nav vainīgs. Novēlu visiem priecīgus Ziemassvētkus!

No vēstulēm

Mēs neprotam pagaidīt

Ļoti nepatīk, ka cilvēki veikalos neievēro distanci. Mēs skrienam garām pārējiem, neprotam gaidīt. Jau divreiz ir gadījies, ka pie kases lielveikalā vēl neesmu paspējusi paņemt maksājumu karti, ar ko norēķinos par precēm, kad nākamā pircēja jau stāv blakus, turklāt es vēl nebiju savu pirkumu salikusi tiklinā. Miļi cilvēki, kāda te ir distance? Vai tiešām nevararam pagaidīt un ievērot noteiktos ierobežojumus? Kasieris nevar visu noregulēt, un tas viņam arī nav jādara. Cienīsim sevi un citus! Vajadzētu tomēr būt nomodā par savu veselibu, jo sanāk tā, ka mēs paši dodamies tam vīrusam preti ar atplestām rokām. Būsim saprotoshi, iemācīsimies pagaidīt! Viruss nav nekāda joka lieta.

Sniegs vizuļo un zaigo plašā ārē.

Lūk, Ziemassvētku brīnumi preti smej.

ANTONINA LUBEJA

Kluss...

Kluss vakars, kad zvaigznes spīd.

Kluss dzīves ceļš, tas tālāk slīd.

Kluss vakars ticībā, lūgšanā vīts.

Kluss ziemas Saulains, sniegots rīts.

Kluss, lai Ziemassvētku vakars, rīts.

Kluss tāds cilvēks, kad paliek viens.

Kluss, gaišs svecīšu liesmiņu siltums.

Kluss Ziemassvētku miers, lai prieks ticībā ar mums.

TĀLIS no Tilžas

Vai tas šobrīd būtu pareizi un lietderīgi?

Gribu izteikt savu viedokli par "Vaduguns" publikāciju par Viljakas pansionāta nākotni. Šis jautājums apspriests ne pirmo reizi. 2020.gada pavasarī mēs, Viljakas novada domes deputāti, jau izdebatējām šo jautājumu. Vienmēr biju pret Viljakas pilsētas pansionāta slēgšanu. Un biju pa to, lai Viljakas pansionāts tiktu paplašināts. Šobrīd atkal notiek diskusijas par Viljakas pansionāta pārvietošanu uz skolas telpām Žīguros vai uz bijušās Mežvidu pamatskolas telpām. Uzskatu, ka tas būtu negodīgi pret Žīguru skolas kolektīvu, skolēniem un Žīguru ciemata iedzīvotājiem, kā arī pret Viljakas pansionāta darbiniekiem un iemītniekiem. Otrais variants pārceļt pansionātu uz bijušās Mežvidu pamatskolas telpām, manuprāt, ir vēl nepieņemamāks.

Uzskatu, ka sociālajam dienestam būtu jāatrodas pilsētas centrā, nevis nomalē. Tādēļ sociālā dienesta struktūrvienību varētu pārvietot uz Viljakas novada domes telpām. Jo ir skaidrs, ka pēc novadu apvienošanās Viljakas novada domē dažas telpas atbrīvosies. Tāpēc es gribētu piedāvāt savu variantu. Proti, paplašināt Viljakas pansionātu, izmantojot pansionātam tuvumā esošo ēku, kur šobrīd atrodas sociālais dienests. Sapratu, ka šai idejai būs daudz oponentu, bet uzskatu, ka jādomā gan par līdzekļu daudzumu, kas tiks ieguldīts Žīguru vai Mežvidu skolu remontam un pielāgošanai pansionāta telpām, gan arī par Žīguru pamatskolas darbinieku un skolēnu, kā arī par pansionāta darbinieku un iemītnieku emocionālo stāvokli. Vai tas šobrīd būtu pareizi un lietderīgi?

Arī iestādes pārvietošana uz Žīguriem, vēl jo vairāk Mežvidiem, kas atrodas patālu no pilsētas, nomalē, gan darbiniekiem, gan iemītniekiem radītu emocionālu spriedzi. Atrodoties Mežvidu pamatskolā, iemītniekiem nebūs iespējas patstāvigi atrakt uz veikalu, apmeklēt dievnamus, kad viņi vēlas. Arī nokļūšana uz darbu pansionāta darbiniekam būs sarežģīta, jo daudzi dzīvo Viljakas pilsētā un var atrakt uz darbu kājām. Uzskatu, ka ir nepieciešams minēto jautājumu risināt pēc iespējas ātrāk, lai neradītu spriedzi un neuzturētu pansionāta darbiniekus un iemītniekus stresā par savu nākotni.

Viljakas novada domes deputāts
LEONĪDS CVETKOVS

Ziemas pasaka

Zvaniem skanot, cauri eglu mežam
Kamanās jau Ziemassvētki brauc.
Kūp balti sniegi kumeļam zem kājām,
Bet kamaniņas arvien tālāk trauc.

Spīguļo sniegs blāvā mēness gaismā,
Brūnie čiekuri no eglēm māj,
Un slaido eglu augumiem jau pāri
Sniegs baltu, mīkstu villainīti klāj.

Pazudušas skaļas putnu dziesmas.
Kur tās ziema paslēpusi, kur?
Mežs pielījis ar kļūsumu un mieru.
Sirds gaišako ziemas pasaku bur.

Māju logos spīd ugunis spožas,
Zvaigznītes no debess gaismu lej.

MARTA

Sūtiet mums vēstules arī elektroniski: vaduguns@apollo.lv

**Automātiskais atbildētājs
64520961**

Hallo!

Rugāju novada dome pēc lasītā "Vaduguni", kur bija minēts, ka arī pašvaldības, ne tikai nevalstiskās organizācijas un biedrības, varētu padomāt par labdarību, piezvanīja, lai informētu, ka jau otro gadu rūpējas pār dāvanām novada vinentulajiem pensionāriem. Šādu cilvēku novadā ir apmēram sešdesmit, un viņi arī šogad saņems dāvanas, kurās būs gan kafija, gan cepumi, mandarīni un saldumi. Rugāju novada vidusskolas bērni gatavo apsveikumus, un arī tie iepriecinās vientoļo cilvēku sirdis. Dāvanas viņiem piegādās sociālie darbinieki.

"Izlasiu rakstu par Rugājos izglābto aizsargājamo ziemeļu gulbi. Prieks par Daigu Morozu un visiem pārējiem, kuri nebija vienaldzīgi un sniedza savvaļas putnam palīdzīgu roku. Arī es uzskatu, ka jācenšas izglābt katru dzīvību, - vai tas būtu cilvēks, vai savvaļa dzivojošs dzīvnieks. Protams, sava taisnība ir arī Dabas aizsardzības pārvaldei, kuri saka, ka dabiskos apstākļos bezpalīdzīgā stāvokli nonācis dzīvnieks nereti nodrošina izdzīvošanas iespēju kādam citam savvaļas dzīvniekam. Tomēr, ja pieņemam, ka augstākā no Dieva radītajām būtnēm ir cilvēks, tad uzņemsimies rūpes pār visiem

tiem, kuri ir krietni neaizsargātāki par mums, nevis apzināti viņus iznīcināsim vai izliksimies, ka saucienu pēc palīdzības nedzīdam," uzsver kāda balveniete.

Kāda seniore Facebook klausījās tiešsaistes lekciju par kultūras mantojumu. Viņas atziņa, - etnomūzikas Igetas Ozoliņas nodarbība "Teku, teku pa celiņu, datecēju saules mūžu!" lika padomāt par dzīves ritu un atcerēties tautasdziesmas. "Padziedāju kopā ar viņu un pēc tam viena pati!" teica pensionāre.

Aktuāli

Covid ēna Balvu pansionātā. Kā viņiem klājas?

Sanita Karavoičika

Covid-19 krize skārusi mūs visus – kāds zaudē darbu, citam samazinās ienākumi, vēl kādam liegts muzicēt un radoši izpausties. Dažādo ierobežojumu dēļ ipaši skumjš šis pirmssvētku laiks ir cilvēkiem, kuri savu dzīvi aizvada veco ļaužu pansionātos un aprūpes iestādēs. Taču, neskatoties uz visu, viņi ir apņēmības pilni izturēt, jo, kā paši atzīst, citu iespēju vienkārši nav.

"Mūsu ikdienas kļuvusi citādāka – šajā laikā esam iemācījušies pielāgoties jaunajiem apstākļiem, daudz runājuši ar klientiem, skaidrojuši, mācījušies paši un mācījuši citus," išumā situāciju raksturo "Pansionāta "Balvi"" direktore JANA KOMANE. Viņas vadītā iestāde ar lielākiem vai mazākiem ierobežojumiem karantīnā atrodas kopš 16.marta, kad valstī izsludināja ārkārtas situāciju. Pansionāta direktore atzīst, - šis laiks tiešām ir ļoti smags, un mūsdienu cilvēks, viņasprāt, vispār nav gatavs kam tādam.

Aizliegtas tikšanās un privātie sūtījumi

Vienas no izmaiņām, kas radījušas domstarpības un prasa nemītigu skaidrošanas darbu, ir aizliegums pansionāta iemītniekiem nodot personīgos sūtījumus. Pansionāta direktore skaidro, ka šobrīd iestādē pieņem tikai pasta sūtījumus, taču, pirms tos izsniegt, jāievēro noteikta kārtība. Noteikumi paredz, - pirms sūtījumu izsniegt adresātam, precei 72 stundas jāglabājas atsevišķā telpā. Tikai pēc šī termiņa sūtījumu drīkst nodot adresātam.

Jana Komane saprot radinieku vēlmi atsūtīt kādu cienastu, taču ārkārtas situācijā jāpilda valdības rīkojumi, kas to aizliez. Viņa teic: "Ko klientam, dzīvojot pansionātā, vēl vajag? Viņam ir apģērbs un siltums, pabaro četras reizes dienā - katru reizi ar svaigu, siltu ēdienu. Kad vēl bija iespēja nodot cilvēkiem sūtījumus, labā reizē gribējās pajautāt, - vai un ko jūs, mīlie tuvinieki, domājat, kad gulosam cilvēkam vienā reizē atnesat pa 20 kilogramiem augļu un dārzeņu?" Par pansionāta iemītnieku ēdināšanu gādā firma "Senda Dz", kas ļoti daudz strādā ar vietējo zemnieku saražoto produkciju. Ir mums savs veikalīņš, kurā, ja tiešām kaut ko ļoti kārojas, to var nopirkt. Ja nav uz vietas, ir iespēja pasūtīt. Esam atsaucīgi un pretimnākoši, cenšamies maksimāli nodrošināt ar visu vajadzīgo."

Pansionāta direktore atzīst, ka faktiski visu gadu ik pa laikam iestādes darbiniekiem un viņai pašai nākas skaidroties ar klientu radiniekiem, kuri bieži vien neizprot aizlieguma būtību. Par visām varītēm viņi cenšas gan aplinkus, gan *pa taisno* nosūtīt kādu paciņu. "Daudz skaidrojam, kāpēc ir tieši tā un ne savādāk. Kāpēc citur paciņas sūtīt var, bet pie mums nē. Tāpēc arī nevar, ka cenšamies maksimāli aizsargāt un pasargāt savus cilvēkus. Esam dzirdējuši pārmetumus, ka paši darbinieki taču brauc mājās. Jā, braucam, bet mums visiem jāuzņemas atbildība – arī darbiniekiem un pansionāta iemītnieku radiniekiem, jo šī slimība vairs nav joks. Turklat jāņem vērā arī fakts, ka visi mūsu iestādes cilvēki vairāk vai mazāk ir ar veselības problēmām, ipaši hroniskām. Tieši tādēļ maksimāli jāpiedomā, kā vīrusu neienest savā iestādē, ko līdz šim mums veiksmīgi izdevies izdarīt," apliecinā J.Komane.

Atļauj gan atvadīties, gan nodrošina videozvanus

Arī paši pansionāta klienti valdības ierobežojumus ar sajūsmu neuzņem. Ipaši smagi viņiem bija vasarā, kad bija kapusvētki, bet uz tiem aizbraukt nevarēja. J.Komane skaidro, - tika piedāvāta alternatīva, bet bija jārēķinās, ka, atbraucot no kapusvētkiem, cilvēkam jādodas pašizolācijā – jādzīvo vienam pašam istabinā, nekontaktējoties ar pārējiem. Šo iespēju izvēlējās pārsvarā gados jaunāki cilvēki, jo "Pansionāta "Balvi"" klientu vecums svārstās robežas no 26 līdz 96 gadiem. Taču, neskatoties ne uz ko, iestādes vadītāja ir pārliecīnāta, ka viens atkarīgs no cilvēka paša. Ja viņš grib kaut ko darīt, nodarbes sev atrod. "Paaudze, kas šobrīd dzīvo pansionātā, ļoti daudz lasa, viņiem pieejamas galda spēles un rokdarbi. Tie, kuri vēlas, dara. Bet ar motivāciju diemžēl ir diezgan slikti. Katram šeit sava dzīvesstāsts, vareti pasēdēt un padalīties viens ar otru, bet nē, ar komunikāciju mūsu klienti ipaši neaizraujas," secina direktore.

Liela daļa pansionāta iemītnieku ir ar ļoti smagām diagnozēm un kuru katru brīdi no šis pasaules var aiziet. Jana Komane daudzo darba gadu laikā ir pārliecīnājusies, ka arī nāves var būt dažādas. Bieži vien tas notiek negaidīti un pēkšņi, bet, ja aprūpētāji redz, ka cilvēkam strauji pasliktinās veselība un viņš aiziet, darbinieki cenšas laikus paziņot radiniekiem. "Neskatoties

uz to, ka ir šie striktie ierobežojumi, radinieku pie smagi slimā klienta ielaižam. Protams, visā pilnā ekipējumā un ievērojot citus noteikumus. Ko varam darīt, to darām. Katrā ziņā cilvēcību neesam zaudējuši," apliecinā iestādes vadītāja.

Lai pansionāta iemītnieku iestādi padarītu priečīgāku, iestāde ieviesusi jaunu pakalpojumu – videozvanu. Darbinieks planšetē pievieno vajadzīgo telefona numuru, tad ir iespējams caur lietotni "WhatsApp" vai "Skype" piezvanīt un aprūpēties ar tuviniekiem. Diemžēl līdz šim pakalpojums iemītnieku vidū lielu atsaucību nav guvis, taču Jana Komane cer, ka tas kļūs aktuālāks un noderīgāks, tuvojoties Ziemassvētkiem.

Izmisuma sauciens sabiedrībai

Lai arī ierobežojumi ir strikti un šobrīd aizliedz jebkāda veida tilķanos ar tuviniekiem, pašiem pansionāta iemītniekiem jauts iet ārā un pastaigāties pa pansionāta teritoriju, kas ir diezgan plaša un liela. Drīkst aiziet līdz ezeram un pastaigāt pa mežu. Daudzi šo iespēju patiesām izmanto, lai pabūtu svaigā gaisā, bet citiem tas ir labs veids, kā pārkāpt noteikumus. Tieši tādēļ Jana Komane spiesta vērsties pie sabiedrības ar izmisuma pilnu saucienu un savu sāpi. Nevienam nav noslēpums, ka pansionātā ir daudz klientu ar ļoti lielām atkarības problēmām. Kā teic direktore, - savu dzīvi viņi vadijuši, kā nu kurš. Viens darbā guvis veselības problēmas, cits diemžēl nolaidīga dzīvesveida rezultātā. Un, protams, brīnumi notiek ļoti reti - šie cilvēki ipaši nemainās. Diemžēl arī ierobežojumi ne viņiem, ne tiem, kuri piegādā grādīgos dzērienus, nav šķērslis. "Mūsu iestādes klientiem ir 24 stundas brīva laika, viņi drīkst iet ārā. Un šajā ziņā par radošumu sūdzēties nevarētu, viņi patiesām ir izdomas bagāti. Zinu, ka ir savi kontrolpunktī – konkrēta eglīte, krūmiņš, zem kura atstāta naudiņa. Uz turieni atsevišķi individuāli pieved un piegādā alkoholu. Jā, ir nojausma, kurš to dara, bet neesam sargsuņi, kuri sēdēs un vaktēs. Pansionāta darbiniekus var apvainot jebkurš un jebkad, bet, lai mēs varētu kaut ko apgalvot, jābūt ļoti stingriem, pamatojot pierādījumiem. Faktiski jāpieķer pie rokas. Vienu gan varu teikt - sistēma viņiem ir ļoti labi atstrādāta, tieši tādēļ piegādātājiem gribu teikt, - dod, Dievs, jums labu veselību! Un atcerieties, ka neviens vēl nav palicis bagāts, ko tādu darot," atgādina iestādes vadītāja.

Šajā brīdi viņa iestājas par saviem darbiniekiem, kuri nav atnākuši strādāt uz pansionātu nolemtībai. Viņasprāt, aprūpe ir misija, tas ir kaut kas vairāk, nekā vienkārši darbs. Tieši tādēļ Jana Komane nelegālā alkohola piegādātājiem retoriski vēlas pajautāt: "Bet vai jūs apzināties, kas notiek pēc tam, kad atvedat šo reizēm nesaprotoamo dziru ar tikpat nesaprotoamu krāsu, garšu un izcelsmi? Cilvēks pansionātā nodzīvojis, piemēram, mēnesi. Viņš normāli ēd, lieto medikamentus, viss notiek. Bet viena šāda dzeršana atsviež viņu atpakaļ, turklāt vēl ar daudz smagākām sekām. Un aiz viņa kādam viss arī jāvāc, aprūpētājam jāmokās. Iedomājieties sevi aprūpētāju vietā, vai jūs to visu gribētu un būtu tam gatavi? Piedodiet, tas nav tik vienkārši, kā izskatās."

Kādēļ situācija jāsaasina vēl vairāk?

Iestādes vadītāja apliecinā, ka pārsvarā dzeršana sākas pēc 19.datuma, kad pansionāta iemītnieki saņem savus 15% no pensijas, no kuras daļu uzreiz steidz pārvērst alkoholā. "Es neko

neteiku, ja cilvēks asinsritēi *panemtu* 50 gramus laba konjaku vai balzamu, jo mēs neesam cietums. Bet šieodekoloni, losjoni, *dzimtenites*, pēc kurām cilvēki kļūst nekontrolējami. Viņi jāliek izolatorā, medikumā jāstaiga lidzi un jāseko, tad vēl slapjās gultas un viss pārējais. Cilvēks pārvēršas par citu būtni. Pat par dzīvnieku es viņu nevaru nosaukt, jo dzīvnieks ir solids," teic direktore. Viņa saprot, ka šis laiks visiem ir grūts laiks, bet vai to vajag saasināt vēl vairāk? Paši uz veikalēm iemītnieki aiziet nedrīkst, pansionāta veikalā lēto odēkolonu un losjonu iegādāties nevar. Savukārt uz netālu esošajiem veikalēm, kuros iemītnieki bija stabili šī produkta lietotāji, viņi netiek. Taču, neskatoties uz to, piegādātāji diemžēl atrodas vienmēr.

Regulāri nodod analīzes

Neraugoties uz lielāko sāpi – nelegālā dziras piegādātājiem, pansionāta direktore iestādē ir atbildīga arī par savu iemītnieku un darbinieku veselību, kas līdz šim izdevies veiksmīgi. "Visi regulāri nodod Covid analīzes, sekojam līdzi notiekošajam. Nenot vērā Saulkrastu un Rēzeknes pansionātu pieredzi, saprotam, ka šī slimība mēdz būt arī bez simptomiem. Tieši tādēļ katrai rītu gan klientiem, gan darbiniekiem mērām temperatūru un pie mazākā aizdomu pamata cenšamies kontaktēties ar ārstniecības iestādēm vai neatliekamo medicīnisko palīdzību. Protams, kā visās iestādēs, lietojam ļoti daudz dezinfekcijas līdzekļu, vēdinām telpas, sekojam vadlīnijām. Šobrīd arī daudzi darbinieki ārstējas mājās – pie mazākajiem simptomiem nēm slimības lapu, lai pēc iespējas mazāk apdraudētu pārējos," skaidro iestādes vadītāja. Šobrīd "Pansionāta "Balvi"" mitinās 165 klienti, kaut gan griētāju ir krietni vairāk un izveidojušās pat rindas. Diemžēl ierobežojumu dēļ vairāk cilvēku izmitināt nav iespējams. "Lai cik skumji tas nebūtu, Latvija noveco. Cilvēkus atved ar ielastām un hroniskām kaitēm – ļoti *smagus*. Turklat jāatceras, ka bez Covid ir arī insulti, infarkti un audzēji. Tas viss joprojām ir. Tieši tādēļ cilvēkiem vienam par otru vairāk jāpadomā," ir pārliecīnāta J.Komane.

Ja ir vēlme, var atrast, ko darīt

Taču viss arī nav tik melns, kā izskatās. Iestādes vadītāja ir pārliecīnāta, ka šajā aizliegumu pilnajā laikā cilvēkiem beidzot ir iespēja likt lietā visus *gadžetus* un tehnoloģijas – *onlainā* notiek gan vingrošana, gan dziedāšana. Vajag tikai gribēt un vēlmi darīt! "Dzīvē ir daudz, par ko priečāties. Lai šajā depresīvajā laikā nezaudētu dzīvesprieku, es skatos uz glāzi un redzu to gandriz pilnu, nevis pustukšu. Tilpums visiem ir vienāds, atšķiriba – kā kurš uz to skatās. Šogad ļoti ātri gribējās iedegt lampiņas, gribas gaišuma sajūtu. Katru gadu pansionātā notiek mini sacensības darbiniekiem. Aprūpētāji katrs dekorē savu korpusu, rezultātu izvērtē vērtēšanas komisija un gada nogales svētkos pasniedz balviņas. Arī Ziemassvētku pasākums Balvu pansionātā būs - jau iestudējam ludziņu un svinēsim. Viss mums notiek. Novembra sākums vispār bija brīnišķīgs – saņēmām jaunu automašīnu, uzdāvināja akordeonu. Daži pansionāta iemītnieki jau sāk atcerēties savas iemaņas, tā ka noteikti kāds kaut ko nospēlēs. Dzīve turpinās, ir jādzīvo, jādomā labas domas – tikai tā mēs spēsim pārvarēt visas grūtības," ir pārliecīnāta pansionāta direktore.

Ko domājat par valdības noteiktajiem ierobežojumiem?

ĀDOLFS KOKOREVIČS, pansionāta iemītnieks: -Jādzīvo, kā ir, savādāk nevar. Protams, gribētu, lai ciemiņi atnāk, bet nedrīkst, tāpēc ir jāpacieš. Ar tuviniekiem sazinos pa telefonu - meitiņas, brālis piezvana. Īstenībā šie ierobežojumi nav pats trakākais, kas dzīvē jāpārcieš. Jā, karantīna ieilgusi. Dzirdēju, kā veselības ministre Ilze Viņķele teica, ka ierobežojumus vajag, lai nesākas masu saslimšana.

DMITRIJS MOTIZLEISKIS, pansionāta iemītnieks: -Gribētu jau, lai tuvinieki sita rābā, bet tālū jābrauc, turklāt tagad nedrīkst to darīt. Ir jāpieņem situācija. Esmu no Ādažu puses, Kadagas. Šeit jau kopš 2016.gada. Nav zināms, kā tas viss vispār beigties. Es izmantoju mūsdienu tehnoloģijas, piemēram, ar tanti Baltkrievijā sazinos internetā, arī ar videozvanu. Nav tik traki, komunikācija notiek.

GUNĀRS MARTUZĀNS, pansionāta iemītnieks, Sociālās aprūpes padomes priekšsēdētājs: -Karantīna ir karantīna, to jau valdība, ne direkte izdomājusi. Ir jāstaiķā, jākustas. Eju no rītiem uz svaru zāli, pēcpusdienā pa āru pastaigājos. Ar Covid ir jāsadvīvo, vienalga, patīk mums tas vai nē. Pacīnas šobrīd nevar atsūtīt, bet tur neko nevar darīt, nav variantu, viss jāievēro. Ritā un vakarā vienmēr noklausos ziņas, jaunāko informāciju. Pagaidām tā līkne ar saslimušajiem iet uz augšu.

Koki pilsētvidē

Cirst vai necirst,- tāds ir jautājums

Koku izciršana vai izzāgēšana pilsētvidē vienmēr raisījusi asas diskusijas, kas dažviet vainagojušās pat ar piketiem un mītiņiem. Vieni iestājas par zaļās rotas pilnīgu saglabāšanu, savukārt citi, visbiežāk tie ir būvnieki vai apsaimniekotāji, pastāv uz to, ka koki traucē celtniecības procesā vai bojā ēkas. Ir vēl trešie, kuriem koki saasinā veselības problēmas. Par to nesen pārliecinājos sarunā ar dažiem speciālistiem.

Saruna aizsākās celtniecības objektā - bijušā gaļas kombināta teritorijā. Gaidot speciālistu, ar kuru bija norunāta tikšanās, sarunājos ar kādu būvnieku. Norādījis uz dažām papelēm, kas aug ielas malā, viņš teica: "Būvvalde tās te atstāja. Kāds no tām būs labums cilvēkiem, kas te strādās, nezinu. Papeļu pūkas lidos teritorijā. Cilvēkiem, kuriem nav alerģijas, tā nav problēma, taču alerģiskiem cilvēkiem tās ir mocības un naudas izdošana ārstēšanai. Zinu no pieredzes. Jums te arī cilvēki Brīvības ielu līdz būvobjektam izvēlējušies sporta nodarbībām - skriešanai un soļošanai. Manuprāt, vecie koki jebkur jāzāgē nost, bet to vietā jāstāda jauni." Būdams būvnieks, viņš vērsa uzmanību arī uz to, ja blakus siltinātai ēkai, ko parasti krāso gaišā krāsās, atrodas liepas, tad to ziedēšanas laikā sienām sevišķi labi pielip dažnedažādi putekļi. Racionāla domāšana, kurai grūti iebilst. Bet kā paliek ar pilsētas zaļo rotu un tamlīdzīgām lietām?

Balvu novada Būvvaldes vadītāja ANITA AVOTIŅA teikto komentē šādi: "Tos kokus, kurus bija atļauti izzāgēt, paši būvnieki arī izzāgēja. Kāpēc dažus atstājām? Tāpēc, ka mēs taču nezinām, kāds objektā būs troksnis, kādi putekļi, kad tur sāksies ražošana. Vismaz cilvēki būs kaut cik aizsargāti, jo koki pasargā gan no trokšņa, gan putekļiem. Kāds grib, lai vecos kokus izzāgējam un stādām jaunus vietā. Nu nē! Kad tie jaunie izaugus? Pēc gadiem trīsdesmit! Ja zāgēsim pēdējos kokus, tad cilvēkiem atkal nepatiks: ak, šausmas, šausmas, kas atļava tos koku izzāgēt! Mūsu cilvēkiem viss ir otrādi. Loģikas nav! Papeles neko sliktu nav izdarījušas. Man nav informācijas, ka tur tuvumā dzīvotu kāds alerģisks cilvēks, tad jau viņi man sen būtu prasījuši, lai tās papeles nozāgē."

Koki pilsētā tiek izgriezti, pamatojoties uz iedzīvotāju iesniegumiem. Ja kāds savā īpašumā ieplānojis kaut ko pārveidot, būvēt, bet koks traucē, viņš prasa atļauju to nozāgēt. Ir izzāgētas arī papeles, kur tas prasīts. A. Avotiņa vēlreiz uzsver, ka ražošanas zona, par kādu top jaunais objekts, kaut kā ir jānorobežo. Turpat netālu dzīvo cilvēki. Koki kaut daļēji aizturbroksni, putekļus. Gar ielas malu, kur tagad top jauns ražošanas objekts, atradušies koki piecpadsmīt, lielākoties nekādi, - vecas, daļēji nokaltušas tūjas, viena vai divas papeles, kurām nebija nozīmes. Par to, ka augošās papeles nevieni neprasis nozāgēt, Būvvaldes vadītāja ir vairāk nekā pārliecināta, jo tuvumā nav ne skolas, ne bērnudārza, kuru iemītnieku veselībai papeļu pūkas varētu traucēt.

Foto - A.Kirsanovs

Papeles Brīvības ielas sākumā. Vai līdzās ražošanas zonai augošās papeles nākotnē pasargās šeit blakus dzīvojošos no trokšņa un putekļiem, vai to pūkas tikai kaitēs? Pūkas ir raksturīga šo koku pazīme, tās bagātīgi izplatās apkārtnei pēc sēklu nogatavošanās. Tieši šī iemesla dēļ Latvijā kokiem pieteikts karš. Cilvēkiem, kuriem nav alerģijas, tā nav problēma, taču alerģiskiem cilvēkiem tā ir īsta elle - acu asarošana, aizlikts deguns, izsītumi. Papeļu pūkas rada problēmu pat veseliem cilvēkiem, jo piesārņojums kņudina degunā. Sausā laikā pūkas viegli aizdegas un ir ugunsbīstamas. Jānis Kulšs, kura autoserviss atrodas pretējā ielas pusē, uzskata, ka viņam papeles nav stipri liels traucēklis, ja nu vienīgi vienu brīdi gadā vairāk jākopj teritorija. "Protams, tās nav ne liepas, ne ozoli, it kā paprasts koks, bet galvenais, kādā stāvoklī tās ir. Ja koki vēl spējīgi daudzus gadus augt un zaļot, - nekādu pretenziju! Apgalvot, ka jānogriež vai jāatstāj, neesmu kompetents. Tur lai spriež speciālisti. Manuprāt, labāks jebkāds koks, nekā vispār to nav. Mežu speciālisti, braucot garām objektam, izteicās, ka šīs papeles nu nebija ļoti saudzējamais koks," secina J. Kulšs.

ULDIS SPRUDZĀNS, kurš ir Balvu pašvaldības aģentūras "SAN-TEX" vadītājs jeb Balvu pilsētas saimnieks, atceras, ka savulaik papeles izzāgēja Tirgus ielā. Sākotnēji bija strīds. Tie, kuriem bija alerģija, uzstāja, ka papeļu pūkas viņiem traucē, izsauc slimības saasinājumu. Kokus nozāgēja, un tagad neviens pat neatceras, ka tie bija. Protams, kokus pilsētā nezāgē tāpat vien, bet saskaņā ar pašvaldības atļauju. Tagad pat, jau tuvākajā laikā, uzņēmuma strādnieki nozāgēs divas liepas stārp daudzdzīvokļu mājām Partizānu ielā 39A. Iedzīvotāji griezās Būvvalde ar iesniegumu atļaut nozāgēt šos kokus, jo rudenīs noteikcaurules sabirst daudz lapu, augot koku saknes bojā māju pamatus, bet zari un lapas aizēno logus. Kas attiecas uz sabiedriskajā sektorā augošajiem kokiem, tad pilsētas parkā veikta koku inventarizācija, ko pēc "SAN-TEX" pasūtījuma

veica SIA "Labie Koki". "Katrās koks ir inventarizēts. Noteikts tā augstums, diametrs, vainaga platumis, vecums, suga. Katram kokam ir bildīte, tas nofotografēts un ievietots datu bāzē. Pamatojoties uz inventarizāciju, arī strādāsim, izzāgēsim bīstamos kokus. Ko nevarēsim izdarīt paši, tur aicināsim palīgā arboristus. Pastāvot inventarizācijas datiem, arī iedzīvotājiem vieglāk pierādīt, kāpēc mēs to darām. Citādi, tiklīdz sākam zāgēt, tā cilvēki prasa: kāpēc jūs zāgējat kokus?! Iedzīvotāji var pārliecināties, ka tā nav, - šis mums nepatik, tādēļ zāgēsim nost!" saka U.Sprudzāns. Viņš piebilst, ka ir koki, kuri no skata it kā izskatās dižciltīgi, bet īstenībā vidū ir izpuvuši, turas uz mizas vai ir noliekušies 45 grādu leņķi. Visā pilsētā koku inventarizācija, tostarp Lāča dārzā, šķiet, nav veikta, bet, iespējams, vajadzīga.

Aizsardzības pārvalde aicina

Pret dižkokiem izturēsimies ar pietāti

Dabas aizsardzības pārvalde pēdējā laikā arvien biežāk saskaras ar situācijām, kad tiek apdraudēti seni un aizsargājami koki - cilvēku nezināšanas, nepareizas apsaimniekošanas vai citu apsvērumu dēļ iznīcībai tiek pakļautas dabas bagātības, bez kurām Latvijas ainavu grūti iedomāties.

Kāda situācija šajā ziņā ir Latgalē, tostarp Ziemeļlatgalē? Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP) Latgales reģionālās administrācijas direktore ANDA ZEIZE informē, ka Ziemeļlatgalē par dižkoku nozāgēšanu nav bijusi neviena lietvedība. Dienvidlatgalē ir bijis, ka nocērt dižkoku nezināšanas dēļ. Ja cilvēks ir dabai draudzīgs, viņš painteresēs, vai tas ir dižkoks, vai atstāts tikai tādēļ, ka ir skaists un varens. Ir koku sugaras, kurām dižkoka apmērs jau ir tad, kad koks vēl nebūt nav tik liels un varens. Piemēram, tūja jau ir dižkoks ar stipri mazāku apmēru. Tur var sanākt pārkāpums arī nezināšanas dēļ, lai gan nezināšana neatbrīvo no atbildības. "Mēs, DAP Latgales reģionālā administrācija, darām tā,- ja konstatējam dižkoku privātpašumā, noteikti liekam klāt ozollapas zīmi. Bet kāds to var arī noraut, tādēļ tā nav vienīgā lieta, uz kuru varam palausties. Mēs rakstām vēstules pašvaldībām un zemes

īpašniekiem ar domu vispirms konsultēt, lai cilvēks zina, ka viņa īpašumā ir dižkoks, lai viņš ir lepns par to. Un katrā gadījumā, ja viņš plāno kādu saimniecisko darbību, lai zina to. Tas attiecas gan uz privātpašniekiem, gan ceļa nodalījuma joslām, kur aug dižkoki. Mēs tādu praksi esam sākuši. Tā nav noteikta normativajos aktos, bet mēs sapratām, ka tā vajadzētu darīt, - vispirms konsultēt. Visus dižkokus arī apzināt ir ļoti grūti,- koks jau aug un ir dzīvs. Ir tāds regulējums un jēdziens – potenciālais dižkoks. Normatīvie akti neaizliez koku nocirst, ja ir ļoti liela nepieciešamība. Kokam vēl nav tā statusa, bet pēc pāris gadiem tas jau pārtop par dižkoku. Koks izaug, paliek varenāks, un viņam jau ir cits statuss. Tas ir process, ar kuru jārēķinās nepārtraukti. No savas pušes sapratām, ka dabas aizsardzības speciālistiem vēl vairāk vajag runāt ar sabiedrību, informēt gan pašvaldības, gan zemes īpašniekus. DAP Latgales reģionālā administrācija pateicīga tiem iedzīvotājiem, kuri, konstatējot liela izmēra kokus, ziņo mums par tiem, sūta fotoattēlus. Mēs izbraucam un pārbaudām katru šādu ziņu. Ir bijuši vairāki gadījumi, kad cilvēki telefoniski ziņojuši par dižkokiem Balvu pusē. Balvu gadījumā bija divi dižkoki un viens potenciālais dižkoks, kas tika apsekoti, samērīti un reģistrēti," pastāstīja DAP

Dižkoks.
Pērkonu
kapu ceļa
priede,
Kubulu
pagasts,
Balvu
novads.

Foto - S.Putna

Latgales reģionālās administrācijas direktore.

Dabas datu bāzē "Ozols" reģistrēti dižkoki arī četros mūsu novados. Iespējams, to ir vēl vairāk. BALTINAVAS novada teritorijā reģistrēti 19 dižkoki. TOP trīs pēc sugu skaita: parastais ozols, parastā liepa, āra bērzs. BALVU novadā - 63 dižkoki. TOP trīs: parastais ozols, parastā liepa, parastā priede. VILAKAS novadā - 66 dižkoki. TOP trīs pēc sugu skaita: parastais ozols, parastā priede, āra bērzs. RUGĀJU novadā - 39 dižkoki. TOP trīs: parastais ozols, parastā priede.

Senioru zināšanai

Justies droši digitālajā laikmetā

Zinaida Logina

11.decembrī Eiropas Parlamenta deputāte Dace Melbārde sadarbībā ar Balvu Centrālo bibliotēku attālināti rīkoja tiešsaistes pasākumu par mediju lietošanu un kultūras mantojumu. Nodarbību mērķis bija stiprināt senioru kritiskās domāšanas iemaņas un kopīgi izdziedāt tautasdzesmas.

"Ceļazimes mediju lietošanā" idejas autore ir Eiropas Parlamenta deputāte Dace Melbārde. "Kur pārbaudīt, vai taisnība sociālajā medijā "Facebook" rakstītajam, ka tiks samazinātas pensijas? Kā internets uzzināja, ka man nepieciešams asinsspiedienā mērītājs, un nu pats piedāvā iegādāties pašu labāko par nepilniem divsimt eiro? Šis ir tikai dažas no situācijām, kurās neziņā var samulst. Mediju un informācijas vide nepārtraukti mainās, un ikviens var rasties nedrošība par to, kā šajā informācijas plūsmā orientēties un nepazust. Lai klūtu par vēl drošākiem informācijas lietotājiem, tostarp interneta vidē, rosinām seniorus stiprināt zināšanas un apgūt praktiskas iemaņas mediju lietošanā," aicināja projekta īstenotāji.

Medijpratībai ir ļoti svarīga loma

Pasākuma pirmajā daļā Kultūras ministrijas Mediju politikas nodaļas eksperte KLINTA LOČMELE pastāstīja par slēpto reklāmu un to, kā izvērtēt dažādu "brīnumlīdzekļu" efektivitātes solijumus, ielūkoties interneta algoritmu darbībā, uzzinot, kā tie nosaka reklāmas un saturu, kuru redzam sociālajos medijos un citviet internetā. "Puse no vairāk nekā 1000 aptaujātajiem uzskata – ja kādu informāciju publicē vai pārraida mediji, tad tā noteikti ir patiesa. Medijus respondenti uztver kā pasaules spoguli, apejot kritisko domāšanu. Pasaulē, kur notiek cīņa ne tikai par to, kā cilvēki tērē naudu, bet galvenokārt par viņu prātiem, uzskatiem un vērtībām, medijpratībai ir ļoti svarīga loma. Medijpratība cilvēkam izveido sava veida imunitāti pret viltus ziņām, lai balansētu viedokli, ka sociālie un tradicionālie mediji vai informācija ir tikai draudi. Vien jāprot tos gudri izmantot, tad viss būs labi," uzskata K.Ločmele. Viņa stāsta, ka viena no Latvijas sabiedrības šo laiku problēmām ir pārlieku lielie centieni iegūt uzmanību sociālajos tīklos, audzējot savos profilos sekotāju un draugu skaitu, tādējādi zaudējot piesardzību un palielinot risku tikt ietekmētiem ar viltus ziņu palīdzību. "Liela daļa cilvēku uzskata, ka viltus ziņas viņus nespēj ietekmēt, jo tā ir acīmredzami nepatiesa informācija, taču jāņem vērā, ka tiek izmantotas dažādas manipulācijas tehnikas, lai tomēr notvertu cilvēka uzmanību un viņš uzklikšķinātu uz kāda sensacionāla virsraksta, tā vairojot šīs interneta lapas iepriekšējā ieņēmumus no reklāmas, kas tajā izvietota. Tāpat maldinoša informācija var būt izmantota dažādu versiju radišanai par kādu notikumu vai cilvēku, veidojot haosu lasītāja, skatītāja vai klausītāja domāšanā. Vienam notikumam tiek radītas ne tikai divas, bet pat vairāk nekā desmit versijas. Ziņai var nenoticēt, bet neapzināti katra šāda informācijas filtrēšana atstāj emocionālu iespaidu. Sociālie tīkli ir izdevīgas platformas, ko speciāli apmācīti cilvēki izmanto ietekmes veidošanai, mums pat nenojaušot. Taču, ja cilvēks ir medijpratīgs, viņam izveidojas imunitāte pret šādu informāciju – viņš to var atpazīt, apzināties, ka tā nav uzticama, un tādējādi sevi pasargāt," saka Klinta Ločmele.

Vai ķirši var palīdzēt pret bezmiegu?

Lektorē rādīja piemērus, kur medijos izskanēja aicinājums iemācīties angļu valodu 14 dienu laikā. Arī izārstēt varikozas vēnas 10 dienu laikā, jo tieši tādu un ne citāda ziede palīdzēs klūt veselam. Kādā portālā cilvēkus aicināja ēst ķiršus, lai izārstētu slimības, uzveiktu bezmiegu. Vai ticēt? Iespējams, kādā cilvēki ne tikai notic šīm ziņām, bet pat dalās ar citemi. Jo vairāk klikšķu cilvēki saliek, jo lapas iepriekšējiem vairojas peļņa. Reklāmas ierauga lielāks cilvēku loks, un reklāmdevēja mērķis ir sasniegts. Maldinoša informācija nav balstīta faktos vai pētījumos, tāpēc jāprot atšķirt viltus ziņas no patiesām. "Kāda sieviete, kura bija noticējusi reklāmētajam brīnumlīdzeklim un to lietojusi, tagad saka paldies Dievam, ka nav kļuvis vēl sluktāk," skaidroja K.Ločmele. Bieži vien cilvēki pasta kastītēs atrud reklāmlapiņas ar dažādiem aicinājumiem iegādāties vienu vai otru preci, un arī šādai informācijai

jāpieiet kritiski. Interneta reklāmās aizdomas varētu raisīt skaļi apgalvojumi par līdzekļa efektivitāti, sensacionāli atklājumi pētījumos. Aizdomīgas ir lapas, uz kurām aizved interneta reklāmas, bet nav atrodami tirgotāju kontakti. Lai pasūtītu produktu, cilvēkam jāievada detalizēta informācija par sevi un jāgaida, kad pārdevējs zvanīs. Aizdomāties liek arī raksti, kur ir valodas kļudas, jo teksts tapis ar mašintulkošanas palīdzību.

Pieaug aicinājumi pirkst brīnumlīdzekļus

Pirms cilvēkam iegādāties, piemēram, uztura bagātinātajus internētā, jāpārbauda, vai ir norādīts tirgotājs, vai pieejama viņa kontaktinformācija. Vajag pārliecināties, vai konkrēts uztura bagātinātājs iekļauts Pārtikas veterīnārā dienesta uztura bagātinātāju reģistrā, kas ir pieejams bez maksas. Ja tas ir iekļauts, var uzzināt, kas to ražojis, kas ir izplatītāji, kādas ir tā sastāvdaļas. Pēc telefona numura jāpārliecinās, vai prece ir Latvijā. Jāskatās, vai ir norādītas tiesības atteikties no pirkuma un 14 dienu laikā to nosūtīt atpakaļ. Noteikti jāizlasa cilvēku atsauksmes par konkrēto preci. Latvijā ir atļauta tikai bezrecepšu zāļu izplatīšana ar tīmekļa vietnes starpniecību. Šobrīd Latvijā ir 8 licencētas interneta aptiekas, taču vienai no tām licence jau ir apturēta. Tiešsaistes aptieku saraksts atrodams Zāļu valsts aģentūras mājaslapā. Iegādājoties zāles nereģistrētās interneta vietnēs, ir risks saņemt maldinošu informāciju par to iedarbību vai iegādāties viltotas zāles. Brīnumlīdzekļu reklāmu skaits iepriekš pieaug tieši Covid-19 izraisītās pandēmijas laikā, tāpēc cilvēkiem jābūt divtik uzmanīgiem. Var ieraudzīt ziņas, ka tirgo zāles pret šo virusu. Tā, piemēram, tirgo sudrabu preparātus, jo sudrabam piemīt dezinficējošas iepriekšējās. Taču ir kāda atšķirība, vai cilvēks ieliek sudrabu karotīti ūdens glāzē, bet pavism cits - sudrabu lietot iekšķīgi, kas ir toksisks un cilvēkam kaitīgs. Tomēr daudzi uz šo piedāvājumu uzķeras, notic pseidozinātnei, jo atsauces, lai arī nepierāditas, parādās izdomātu skaitļu vai procentu izskatā.

Slēptā reklāma un kā to atpazīt

Daudzi droši vien ir ievērojuši un jau zina, kas ir slēptā reklāma. Slēptajā reklāmā ietverts apmaksāts saturs, kas veidots kādā platformā. Turklāt tā, lai tas neizskatās pēc reklāmas, bet organiski iekļaujas medijā kā parasts žurnālista raksts. Piemēram, farmaceites ieteikumi, kā ziemā pasargāt bērnus no saaukstēšanās. Šķiet, tas ir labi un vērtīgi. Taču, uzmanīgi skatoties, vārdu 'reklāma' var pamanīt. Tā nav klasiskā reklāma, tomēr, lasot tekstu, var redzēt, ka tiek piedāvāta kādas konkrētas aptiekas produkcija ar aicinājumu iegriezties tieši šajā iestādē. Jo citviet šādu līdzekli nevar nopirkst. Par slēpto reklāmu liecina maziem burtiem pievienoti uzraksti: maksas reklāma, uzņēmums iesaka, sponsorēts raksts, sagatavots sadarbībā ar... (konkrētu firmu vai uzņēmumu). Klinta Ločmele rādīja slaidus, kur redzams raksts "Pieci veidi, kā ietaupīt naudu, veicot mājokļa labiekārtošanas darbus". Taču, atverot šo rakstu, var pārliecināties, ka publikācija veltīta kāda viena konkrēta uzņēmuma ražojumam. Un tikai pašas raksta beigās redzam, uz kurieni mūs aicina doties pirkst konkrētās preces. No tā varam secināt, ka šis temats nav

aplūkots no visiem skatu punktiem. Šādi reklāmā raksti ir pretēji tiem, kā strādā žurnālisti, meklējot un vācot vairākus viedokļus, lai tos apkopotu vienā publikācijā. Jā, žurnālisti var aicināt lietot roku dezinfekcijas līdzekļus, taču viņi nenorādis konkrētu firmu izstrādājumus vai tirdzniecības vietu, kurp doties tos pirkst, nenorādis arī ražotāju. Tieši tur ir atšķirība starp parastu rakstu un slēpto reklāmu. Vēl kāds piemērs: "7 ieteikumi, kā braukt ar auto ekonomiskāk." Pirmais, ko lasītājs iedomājas, - vēlos ietaupīt, un ātri rakstam seko klikšķis. Kad publikācija atvērta, pamanām saites uz konkrētu apdrošinātāju mājaslapām. Turklatā dažādu produktu izvietošana notiek arī dažādos televīzijas raidījumos un seriālos. Tie, kas skatījušies Džeimsa Bonda filmas, ievērojuši, kā operatori pievelk un tuvplānā parāda, kādas firmas pulksteni viņš lieto, ar kādu automašīnu brauc. Filmā "UgunsGrēks" priekšplānā virtuves kadros bieži varēja redzēt konkrētu pārtikas produktu, kuru skatītāji pamanija vispirms. Arī dažādos ēst gatavošanas raidījumos iekļauta produktu izvietošana. "Tas nebūt nav vērtējams negatīvi. Šī slēptā reklāma nav kaut kas sliks vai nepatiess. Arī šādā veidā cilvēki var uzzināt par kādu jaunu pakalpojumu vai pārtikas precēm, ko līdz šim nav zinājuši. Vienkārši jāatceras, ka lietas vai vietas kadrā nav iekļuvušas nejauši. Ja ir norāde, ka raidījumā iekļauta produktu reklāma, tas skaitās likumīgi," skaidro Klinta Ločmele. Viņa atgādina, ka īpaši slēptajai reklāmai politiskās partijas un politiķi pievēršas priekšvēlēšanu laikā. Agitācijas laikā ir stingri nosacījumi, kā un kādā veidā medijos drīkst atainot deputātu amata kandidatūras. Bieži vien tiek meklēti apkārtceļi, un konkrēts cilvēks netiek pieteikts kā konkrētas partijas biedrs, bet gan ēterā viņam dota iespēja parādīties, piemēram, kā labam dārzkopim. Viens no iemesliem, kāpēc mēs diendienā redzam tik daudz reklāmas, ir tas, ka arī interneta meklētājus nereti pirmie rezultāti ir reklāma. Par to liecina vārds 'reklāma' konkrētājā adrese.

Lektorē atgādina, ka Kultūras ministrija pirms trīs gadiem veica pētījumu, kurā 26% cilvēku uzskata, ka pirmie interneta meklētājoi atrastie rezultāti ir visuzticamākie. "Tā nav, jo šeit darbojas interneta algoritmi - reklāmas ievieto pēc populāritātes, laika, kad tās radītas, ko konkrēts cilvēks no konkrētas ierīces jau ir meklējis,- visas šīs darbības veic datori. Ja šie ieraksti parādās kā pirmie, tas nenozīmē, ka tie ir paši uzticamākie, vienkārši par to, lai reklāma parādās pirmā, ir samaksāts," skaidro lektore. Interneta lietotājam katram pašam jāizvērtē, kurai lapai var uzticīties un kurai ne. Tagad ir tāds moderns vārds 'influenceri'. Viņiem ir savi sekotāji, kuri lasa visu, ko tie vēsta. Sabiedrībā pazīstami influenceri nereti sadarbojas ar konkrētām firmām, un šīs sadarbības rezultātā savos profilos atspoguļo konkrētas preces vai pakalpojumus, jo viņiem par to maksā. Viņi izsaka pozitīvus komentārus par lietām, fotografējas kopā ar, piemēram, jaunāko telefonu vai datoru, tā parādot, cik laba un vērtīga ir šī prece. Tomēr ne visi norāda uz to, ka sadarbojas ar konkrētu uzņēmumu. Tad cilvēki paliek neziņā, vai viņam tās lietas patīk, vai ir saņemta atlīdzība. Ja ko reklamē, labāk būtu norādīt, ar ko izveidota sadarbība, tā neveidosies par slēpto reklāmu.

Tikai pilnveidojot savas iemaņas digitālajā laikmetā un mediju vidē, cilvēki neapmaldīsies un jutīsies droši.

EVITA ARULE, Informācijas pakalpojumu punkta un radošās lasītavas vecākā bibliotekāre

Balvu Centrālā bibliotēka jau iepriekš bija iecerējusi klāties tikšanos ar jaunajiem senioriem, lai noklausītos Klintas Ločmeles lekciju un pēc tam viens ar otru dalītos savā pieredzē. Taču sakarā ar valstī izveidojušos situāciju nācās uzrunāt seniorus klausīties lekciju tiešsaistē no mājām. Bibliotēkas mājaslapā un *facebook* kontā izvietojām informāciju par pasākuma norisi un tēmām. Saviem lasītājiem uz 57 e-pasta adresēm izsūtīju ielūgumus to apmeklēt. Pasākuma dienā tiešraidi kopā ar mani varēja skatīties arī no bibliotēkas *facebook* konta. Diemžēl interesentu nebija daudz. Domāju, ka daudzi seniori nelieto *facebook* vai arī trūkst pieteikamu zināšanu, kā iejet citā profilā.

Ja runājam par senioru medijpratības un kritiskās domāšanas prasmēm, kā arī darbošanos sociālajos tīklos, droši varu teikt, ka vairākums uzticas tur pieejamajai informācijai. Reti kurš iestatījumos ir uzlicis privātu kontu, neizprot algoritmu būtību. Dalās ar vecām, nepatiesām ziņām, iepriekš nepārbaudot to datumu, autoru, faktus, jo uzticas savam draugu lokam, kurš ar to jau ir dalījies. Senioriem risku sagādā uzticēšanās influenceru reklāmām, brīnumlīdzekļiem. Ir tāds teiciens, - kas der visiem, neder neviens! Senioriem novēlu nebaudīties lūgt palīdzību bērniem, mazbērniem, droši var nākt uz bibliotēku pie manis un pieteikties apmācībām vai uzdot sev interesējošus jautājumus.

Teātris un politika. Vai tas vieno?

Laikraksta “Vaduguns” kolektīvs 12 ielikumos īsteno projektu “Dots devējam atdodas”, kurā sabiedriski nozīmīgu publikāciju sērijā analizē, kā cilvēkos veidojas piederības izjūta, kādā veidā iespējams stiprināt nacionālo kultūrtelpu. Intervijas ar publikāciju varoņiem palīdz popularizēt kultūras dzīves kolorītu, rast atbildes uz jautājumiem, kā iespējams saglabāt latviskās tradīcijas, neesot kultūras dzīves epicentros lielpilsētās. Kā latgalieši dod pienu valsts izaugsmei, vai ir skaidrs virziens, uz kuru ejam? Publikāciju sērija tuvojas noslēgumam, šis ir priekšpēdējais sagatavotais projekta darbs, bet beidzamais pie lasītājiem nonāks nākamā gada janvārī.

Viņas abas ir rīdzinieces, taču laiku pa laikam mēro ceļu uz Balvu pusi, lai satiktu sev tuvus vai kādreiz pazitus cilvēkus. Abas ir politiķes, sēdējušas Saeimas krēslos un ieņēmušas amatās. Saka, ka politika pieprasīja arī aktiermeistarību, un ne velti viena no viņām bijusi teātra un kino aktrise. Abas simptiskas un iznesīgas sievietes, kuru dzimtas saknes ir un paliks Ziemellatgalē. Laikraksts “Vaduguns” tikās ar bijušo zemkopības ministri, bijušo Ministru prezidenti LAIMDOTU STRAUJUMU un aktrisi, kādreizējo Daugavpils teātra direktori, vēlāk politiķi INESI LAIZĀNI.

Nav Latgale bārenīte, nu nav!

Esat dzimusi skolotāju ģimenē. Atskatoties pagātnē, ko teiktu - kādu pamatu dzīvei Jums devusi ģimene?

-Manā agrā bērnībā dzīvojām Puncuļevā, bijušajā Balvu rajonā (toreiz tas bija Kārsavas), piecu kilometru attālumā no Baltinavas. Mācījosi Pilskalna skoliņā līdz 6.klasītei, mani vecāki tur strādāja par skolotājiem. Mamma mācīja vācu valodu un vēsturi, bet tētis bija direktors un arī matemātikas un fizikas skolotājs. Manas bērnības atmiņas saistās ar dzījiem laukiem, sadzīvi bez elektrības, visu, ko iemācīja vecāki, un arī zēnu sabiedrību. Apkaimē nebija mana vecuma meiteņu, bija tikai puikas, un ģimēnē auga mans pāris gadus jaunākais brālis. Jau tad zināja, ka mana turpmākā izglītošanās noteikti saistīsies ar matemātiku, jo man tā ļoti patika, labi padevās, turklāt tētis to mācīja skolēniem. Uz skolu aizgāju sešos gados. Atminos, kā vecāki runāja par mani: ja meitenei skolā nepadosies, ņemsim viņu ārā un tad skolā ies pēc gada. Taču man viss padevās, biju teicamiecele līdz pat 9.klasei. Izauga un izskolojās visi trīs mūsu ģimenes bērni. Brālis tagad ir aizsaulē, bet māsa dzīvo Rīgā un ir ārste.

Jūsu vārds saistīs arī ar citu mūspuses skolu, jo esat Tilžas vidusskolas absolvente.

-60.gados vecākiem mājās bija nopietna saruna. Tētis bija atbraucis no kādas sanāksmes un stāstīja mammai, ka viņam liek stāties partijā, jo citādi biogrāfija nav tik laba, lai varētu strādāt par direktoru. Taču viņš partijā nestājās. Skolai nomainījās vadība, un vecāki nolēma, ka jāmaina dzivesvieta. Tilžā bija atvērta jauna internātskola, un mēs pārcēlāmies uz turiemi, kur es nodzivoju sešus gadus, līdz pabeidzu vidusskolu. Vecāki turpināja strādāt Tilžas internātskolā līdz savai aiziešanai mūžībā. Šis dzives periods bija gluži citādāks. Mājās parādījās elektrība, televizors, apkārt bija daudz bērnu, jau pusaudžu. Bet bija arī pārdzīvojumi tēva dēļ, kurš, būdams skolotājs un mācīdams matemātiku, pret mani bija daudz prasīgāks, salīdzinot ar klassesbiedriem. Par katru nieku man samazināja atzīmi, bet ciemā lika piecinekus par sluktāk izpildītiem mājās darbiem. Biju ļoti apvainota, bet tagad to atceros ar cieņu un mīlestību pret tēti. Vidusskolā mana mīļākā skolotāja bija stingrā matemātikas pasniedzēja Valērija Ločmele, kuru vēl pirms pāris gadiem satiku. Vidusskolu pabeidzām sešpadsmit absolventi, un atceros visus. Reizumis sazinos ar Jāni Krakopu, Tilžā joprojām dzīvo Ansis Sīviņš un Zigfrīds Zelčs, kurus arī pa retam satieku.

Vai Tilžas takās kaut kur nav jaušams arī Jūsu pirmās mīlestības stāsts?

Laimdota bērnībā. Tēvs Viktors Lustiks, mamma Stanislava Lustika un arī brālis Ilgimārs Lustiks jau aizgājuši mūžībā. Laimdotai Straujumai vēl ir deviņus gadus jaunāka māsa Daina, kura ir ārste, dzīvo un strādā Rīgā.

-Mana pirmā mīlestība joprojām dzīvo bijušajā Balvu rajonā. Tās bija skaistas jūtas, kas radās 9.klasē. Bet mums nesanāca būt kopā, un es zinu atbildi, kāpēc. Protams, laiks ir darījis savu, bet šo cilvēku joprojām atceros, cienu, mēs arī sazināmies, aprunājamies.

Vai atceraties savu ierašanos ar helikopteri Tilžā, lai sveiktu 12.klases absolventus?

Toreizējais skolas direktors nešaubījās, ka tas ir pasaules mēroga notikums, jo ieradusies premjerministre Jūsu personā.

-No manas puses sen bija solīts, ka ieradišos šajā izlaidumā Tilžā. Bet tieši tajā dienā visiem trim Baltijas valstu premjeriem bija nolikta svarīga Eiropas līmeņa tikšanās. No rīta izlidoju uz Tallinu un, lai pēcpusdienā paspētu nokļūt arī Tilžā, nācās lidojumu turpināt. Skolas gados rakstīju dienasgrāmatu, ko tagad atradu un pārlasīju. Rakstītais ir par mīlestību, draudzenēm, ko jau tādā vecumā parasti raksta. Bet ir viena doma, kas dienasgrāmatā atkārtojas vairākkārt. Esmu rakstījusi: “Es gribu būt laba...” Šo vārdu būtība raksturo manu turpmākās dzīves redzējumu, ko esmu ieguvusi no vecākiem. Pēc vidusskolas man bija skaidrs mērķis studēt Latvijas Universitātē matemātiku. Tieši tur un nekur citur, par spīti pieaugušo runām, ko nu bērns no Latgales brauks uz Rīgu, varētu kaut kur tuvāk. Tāpēc arī Tilžas absolventiem toreiz izlaidumā teicu tos vārdus,- pasakiet sev paši, ko gribat sasniegt, un jūs noteikti to dzīvē izdarisiet.

Vai virzība pa karjeras kāpnēm Jums bijusi mērķtiecīga izvēle?

-Tā gan nav bijis. Pēc dabas esmu pragmatiķe un man patīk konkrēti uzdevumi, kas jāizdara. Bet amati uzliek daudz ko tādu, kas arī ļoti nepatīk, kas vairāk atgādina izrādišanos, piemēram, masu mediju uzmanība, intervijas un tamlīdzīgi. Biju pārsteigta, kad Valdis Dombrovskis mani uzaicināja kļūt par zemkopības ministri. Tolaik lielājā politikā nepiedalījos, un šis piedāvājums pārsteidza. Vēlāk uzzināju, ka zemnieku organizācijām piedāvāti četri uzvārdi zemkopības ministra posteņim, un mana kandidatūra izvirzīta kā pirmā. Kļuvu par “Vienotības” virzītu un atbalstītu ministri.

Būt ministram nav viegli, tā ir liela atbildība. Vienā dienā apstiprina, bet otrā sabiedrība jau prasa: kāda ir tava darba stratēģija, mērķi un uzdevumi? Taču ir lietas, kas arī priece. Izveidojām zemes fondu ar mērķi apsaimniekot katra lauksaimniecisko hektāru. Izstrādājām zemes kredītēšanas programmu, un tā joprojām darbojas. Nopietna bija cīņa par lauksaimniecības tiesājiem maksājumiem. Naudu vienmēr gribas vairāk, bet jāsaprot, ka Eiropā ir izveidota vēsturiskā maksājumu formula katrai dalībvalstij, kas Baltijas valstīm nav izdevīga. Lai iegūtu lielākus maksājumus mūsu lauksaimniekiem, tajā laikā (2011.- 2013.gados) tikos ar katras Eiropas Savienības valsts lauksaimniecības ministru. Tās sarunas bija ļoti sarežģītas. Lai no kopējā ES budžeta varētu iedot vairāk vienai valstij, bija jāatlēm kādai citai. Un kuras valsts ministrs tad grib atdot citam? Atceros, kad par šo tēmu runāju, Spānijas ministrs man visu informāciju ar grafikiem no galda noslaucīja uz grīdas.

Esat visai bieži ciemojusies Balvu puses novados,

Foto - A.Kirsanova

Laimdota Straujuma. “Joprojām gribu pateikt, ko vienmēr esmu domājusi. Latgale ir ļoti skaista, varbūt tā ir jaukākā vieta un tur dzīvo jaukākie cilvēki uz šīs Zemes. Dzīvojet ar ticību paši sev un visu izdarisiet. Nav Latgale bārenīte, nu nav! Latgalē notiek attīstība.”

tikusies ar lauku uzņēmējiem. Savukārt viņi braukusi uz Rīgu, saņēmuši godinājumu un pateicību par savu veikumu.

-Jūs lielie lauksaimnieki patikami pārsteidz. Prieks satikt un uzzināt jaunumus no Alda Ločmeļa par “Kotiņu” saimniecību. Atceros, viņš kādreiz stāstīja, ka sākuši saimniekot ar kādiem 16 hektāriem zemes, kā ar tēvu domājuši, ko darīt, kā saimniekot, lai dzīvē ietu uz priekšu. Tādos meklējumos un neatlaidībā arī slēpjās zemnieku saimniecības attīstības iespējas. Šodien Guntara Bartkeviča vadītā zemnieku saimniecība pierobežā Baltinavā ir Latgales un visas Latvijas lepnumi. Prieks redzēt, kā Latgale ar gadiem ir attīstījusies un gājusi uz priekšu. Tur ir labāki lauki, nekā Lietuvas pusē. Man ir skaista fotogrāfija, kur Rēzeknes puses meitene uzdāvina ķiploku vainadziņu. Kaut kad mums tur bija notikusi saruna, kurā spriedām, ko varētu darīt, pie kā pieķerties cilvēki, dzīvojot laukos. Pēc pāris gadiem satiekoties, viņa atkal priečīga stāsta, ka izdomājusi audzēt ķiplokus un šī lieta ir aizgājusi. Protams, ne gluži visiem un ne visur laukos veicas. Iespējams, 90.gados, kad cilvēki atgauva zemi, vajadzēja uzlikt arī hektāru skaita ierobežojumu. Tad varbūt lauku attīstība reģionos būtu notikusi daudz vienmērīgāk. Vēlāk to vairs nevarēja izdarīt. Bet ar simts hektāriem graudu audzētājs nevar izdzivot, tad vajag vēl blakus nodarbošanos. Savukārt mazajiem zemniekiem tagad nekas cits neatliek, kā atrast savas nodarbošanās nišu.

Parunāsim vēl par latgalisko tēmu. Arī Jūsu laikā Saeimas komisija apsprieda Latgales attīstības programmu un runāja par ļoti konkrētiem jautājumiem. Par latgaliešu rakstu valodu un tās mācīšanu skolās, par norādēm latgaliski un tamlīdzīgi. Tur bija pamatīgas debates.

-Jā, Saeimas komisijā notika vairākas šai tēmai veltītas sēdes. Bet kāpēc šāda veida jautājumi būtu jāpaceļ līdz Saeimai, ja daudz ko varētu izlemt un izdarīt vietējās pašvaldības? Kādēļ tad neuzliek tās latgaliskās norādes? Un tad atklājās, ka uz vietas pagastos cilvēki paši nezina, kā tie vārdi norādēs latgaliski būtu rakstāmi. Ne jau viss jāpasaka no Rīgas. Baltinavas novadā šajā ziņā aktīvi darbojas Imants Slišāns. Man grūti spriest, cik daudz cilvēku Latgalē ikdienā runā latgaliski. Protams, valoda

Svētdiena, 27.decembris

Vārdadienu svīn: Elmārs,
Helmārs, Inīta

AFIŠA

Balvu Novada muzejā

■ Ekspozīcija "Ziemeļlatgales nemateriālais kultūras mantojums".

■ Ekspozīcija "Ziemeļlatgale Latvijas neatkarībai".

■ Ekspozīcija "Generāja Valda Matīsa piemiņas istaba".

■ Ziemeļlatgales mākslinieku konkurs - izstāde. Tēma -

"Mana Ziemeļlatgale". Aicinām ievērot noteiktos drošības pasākumus.

Balvu Sakrālās kultūras centrā

Izstāde "Zelts. Gaisma. Krāsa. Līnija". Mākslinieces - Eija Rudzīte, Ineta Freidenfelde, Marta Jurjāne, Elīna Alka, Lauma Palmībaha.

Balvu Centrālajā bibliotēkā

Izstāde "Iepazīšanās randīns ar uzņēmēju". Būs iespēja iepazīties ar šo uzņēmēju ražito produkciju: Z/S "Kotini"; Ilze Liepiņa; "Arritata labsajūtu darbnīca"; Olga Reče; SIA "TAKO Akmens"; SIA "AMATI PRINT"; radošā māja "Upene"; Inga Cirene; "Benorse"; studija "Azoze".

Bērzpilī

21. un 22.decembrī Bērzpils pagasta Ziemassvētku rūķis uzņēmēju". Būs iespēja iepazīties ar šo uzņēmēju ražito produkciju: Z/S "Kotini"; Ilze Liepiņa; "Arritata labsajūtu darbnīca"; Olga Reče; SIA "TAKO Akmens"; SIA "AMATI PRINT"; radošā māja "Upene"; Inga Cirene; "Benorse"; studija "Azoze".

22. decembrī no plkst. 17.00 un darbdienās no plkst. 10.00 līdz 14.00 līdz 15.janvārim Rugāju parkā varēs vērot mirdzošu būbu iespēja aplūkot izstādi "Sendienu rotājumi". *Lidz 15.decembrim aicinām atrest uz muzeju senus Ziemassvētku rotājumus (egļiši rotas, svētnuris, lampīņas, telpu dekoris, maskas, apsviekuma kartīnas utt.)*

23. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 tautas aicina pirmsskolas vecuma bērnus, kuri neapmeklē bērnudārzu, individuālu satikties Bērzpils saietu nāma 2. stāvā. Tur jūs gaidīs saldumu rūtētes! Ar Ziemassvētku rūki par tikšanās laiku sazināties iepriekš.

Briežuciemā

24. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 tautas aicina pirmsskolas vecuma bērnus, kuri neapmeklē bērnudārzu, individuālu satikties Bērzpils saietu nāma 2. stāvā. Tur jūs gaidīs saldumu rūtētes! Ar Ziemassvētku rūki par tikšanās laiku sazināties iepriekš.

25. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 rugāju novada Ziemassvētku Rūķis gaida ziņas no Rugāju un Lardukalna pagasta bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, lai **no 21.līdz 23.decembrim** apciemotu bērnus. Ja šie bērni un vecāki vēlēsies savā pagalmā tikties ar Ziemassvētku veciņu Rūķi, **lidz 18.decembrim** jāpleskās, zvanot uz mob. 25444621.

Tilžā

Pie tautas nama no **21.līdz 25.decembrim un no 28. līdz 30.decembrim** no plkst. 10.00 līdz 15.00 tautas aicina pirmsskolas vecuma bērnus, kuri neapmeklē bērnudārzu, individuālu satikties Bērzpils saietu nāma 2. stāvā. Tur jūs gaidīs saldumu rūtētes! Ar Ziemassvētku rūki par tikšanās laiku sazināties iepriekš.

26. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 rugāju novada Ziemassvētku Rūķis gaida ziņas no Rugāju un Lardukalna pagasta bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, lai **no 21.līdz 23.decembrim** apciemotu bērnus. Ja šie bērni un vecāki vēlēsies savā pagalmā tikties ar Ziemassvētku veciņu Rūķi, **lidz 18.decembrim** jāpleskās, zvanot uz mob. 28384855.

Baltinavā

27. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 rugāju novada Ziemassvētku Rūķis gaida ziņas no Rugāju un Lardukalna pagasta bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, lai **no 21.līdz 23.decembrim** apciemotu bērnus. Ja šie bērni un vecāki vēlēsies savā pagalmā tikties ar Ziemassvētku veciņu Rūķi, **lidz 18.decembrim** jāpleskās, zvanot uz mob. 28384855.

28. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 rugāju novada Ziemassvētku Rūķis gaida ziņas no Rugāju un Lardukalna pagasta bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, lai **no 21.līdz 23.decembrim** apciemotu bērnus. Ja šie bērni un vecāki vēlēsies savā pagalmā tikties ar Ziemassvētku veciņu Rūķi, **lidz 18.decembrim** jāpleskās, zvanot uz mob. 28384855.

29. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 rugāju novada Ziemassvētku Rūķis gaida ziņas no Rugāju un Lardukalna pagasta bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, lai **no 21.līdz 23.decembrim** apciemotu bērnus. Ja šie bērni un vecāki vēlēsies savā pagalmā tikties ar Ziemassvētku veciņu Rūķi, **lidz 18.decembrim** jāpleskās, zvanot uz mob. 28384855.

30. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 rugāju novada Ziemassvētku Rūķis gaida ziņas no Rugāju un Lardukalna pagasta bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, lai **no 21.līdz 23.decembrim** apciemotu bērnus. Ja šie bērni un vecāki vēlēsies savā pagalmā tikties ar Ziemassvētku veciņu Rūķi, **lidz 18.decembrim** jāpleskās, zvanot uz mob. 28384855.

31. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 rugāju novada Ziemassvētku Rūķis gaida ziņas no Rugāju un Lardukalna pagasta bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, lai **no 21.līdz 23.decembrim** apciemotu bērnus. Ja šie bērni un vecāki vēlēsies savā pagalmā tikties ar Ziemassvētku veciņu Rūķi, **lidz 18.decembrim** jāpleskās, zvanot uz mob. 28384855.

32. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 rugāju novada Ziemassvētku Rūķis gaida ziņas no Rugāju un Lardukalna pagasta bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, lai **no 21.līdz 23.decembrim** apciemotu bērnus. Ja šie bērni un vecāki vēlēsies savā pagalmā tikties ar Ziemassvētku veciņu Rūķi, **lidz 18.decembrim** jāpleskās, zvanot uz mob. 28384855.

33. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 rugāju novada Ziemassvētku Rūķis gaida ziņas no Rugāju un Lardukalna pagasta bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, lai **no 21.līdz 23.decembrim** apciemotu bērnus. Ja šie bērni un vecāki vēlēsies savā pagalmā tikties ar Ziemassvētku veciņu Rūķi, **lidz 18.decembrim** jāpleskās, zvanot uz mob. 28384855.

34. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 rugāju novada Ziemassvētku Rūķis gaida ziņas no Rugāju un Lardukalna pagasta bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, lai **no 21.līdz 23.decembrim** apciemotu bērnus. Ja šie bērni un vecāki vēlēsies savā pagalmā tikties ar Ziemassvētku veciņu Rūķi, **lidz 18.decembrim** jāpleskās, zvanot uz mob. 28384855.

35. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 rugāju novada Ziemassvētku Rūķis gaida ziņas no Rugāju un Lardukalna pagasta bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, lai **no 21.līdz 23.decembrim** apciemotu bērnus. Ja šie bērni un vecāki vēlēsies savā pagalmā tikties ar Ziemassvētku veciņu Rūķi, **lidz 18.decembrim** jāpleskās, zvanot uz mob. 28384855.

36. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 rugāju novada Ziemassvētku Rūķis gaida ziņas no Rugāju un Lardukalna pagasta bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, lai **no 21.līdz 23.decembrim** apciemotu bērnus. Ja šie bērni un vecāki vēlēsies savā pagalmā tikties ar Ziemassvētku veciņu Rūķi, **lidz 18.decembrim** jāpleskās, zvanot uz mob. 28384855.

37. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 rugāju novada Ziemassvētku Rūķis gaida ziņas no Rugāju un Lardukalna pagasta bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, lai **no 21.līdz 23.decembrim** apciemotu bērnus. Ja šie bērni un vecāki vēlēsies savā pagalmā tikties ar Ziemassvētku veciņu Rūķi, **lidz 18.decembrim** jāpleskās, zvanot uz mob. 28384855.

38. decembrī no plkst. 10.00 līdz 15.00 rugāju novada Ziemassvētku Rūķis gaida ziņas no Rugāju un Lardukalna pagasta bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, lai **no 21.līdz 23.decembrim** apciemotu bērnus. Ja šie bērni un vecāki vēlēsies savā pagalmā tikties ar Ziemassvētku veciņu Rūķi, **lidz 18.decembrim** jāpleskās, zvanot uz mob. 28384855.

TV 1

12.00 "Liedus suni". Dok. filma.
13.00 "Ziemassvētku vecīša meita". Gimenes filma.
14.45 "Mūzikene". Atk.
15.05 "Brīnumu laks riuku žeme". Gimenes filma.
16.40 "Romas bazilikas". Dok.
18.25 "Izdzivošana mežā". Dok. filmu cikls.
19.15 "Sporta studija". Atk.
20.05 "Afrika no putna lidojuma". Dok. filmu cikls.
21.00 "Nozēlojamie". Seriāls.
22.10 "Uz nažu asmens". Seriāls.
23.00 "Europa koncertos. Deutsches Welle žurnāls".
23.50 "Rīgas Ziemassvētku koncerts". Koncerts".
15.00 "Ķepa uz sirds". Atk.
15.30 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
16.20 "Daudz laimes, jubilār!". Dzīvkalpojums pareizticīgo Vissvētās Dievmātes pasludināšanas baznīcā".
13.00 "Kremērata Baltica festivāla noslēguma koncerts".
15.00 "Ķepa uz sirds". Atk.
15.30 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
16.20 "Daudz laimes, jubilār!". Dievmātes pasludināšanas baznīcā".
18.00 "Dzīvās zinjas".
18.20 "Atkalsatīšanās Ziemassvētkos". Romantiska drāma.
20.00 "Panorāma".
20.30 "Luiss van Bēthovens". Biogrāfiska drāma.
22.45 "Ludwigam van Bēthovenam - 250.". Romantiska drāma.
0.25 "Kerola". Romantiska drāma.
2.30 "Vakars ar Renāru Zeltīnu". Atk.
3.30 "Kultūrdevara". Atk.
4.30 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
5.00 "Gandrīz ideālas vakariņas 5". Izlaidejōšs raidījums.
3.15 "Ceturšā studija". Atk.
4.05 "Vides fakti". Atk.
4.35 "Saknes debesis". Atk.
5.00 "Gandriz ideālas vakariņas 5". Izlaidejōšs.
6.55 "Es milu tevi, Latvijai". TV šovs.
9.00 "Dzīvību māniņa". Izklaidējošs raidījums.
10.00 "Superbingo".
11.30 "Naudas pavēnieks 2". TV šovs.
0.25 "Kerola". Romantiska drāma.
2.30 "Vakars ar Renāru Zeltīnu". Atk.
3.30 "Kultūrdevara". Atk.
4.30 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
5.00 "Gandrīz ideālas vakariņas 5". Izlaidejōšs.
6.55 "Es milu tevi, Latvijai". TV šovs.
9.00 "Dzīvību māniņa". Izklaidējošs raidījums.
10.00 "Superbingo".
11.30 "Naudas pavēnieks 2". TV šovs.
0.25 "Kerola". Romantiska drāma.
2.30 "Vakars ar Renāru Zeltīnu". Atk.
3.30 "Kultūrdevara". Atk.
4.30 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
5.00 "Gandrīz ideālas vakariņas 5". Izlaidejōšs.
6.55 "Es milu tevi, Latvijai". TV šovs.
9.00 "Dzīvību māniņa". Izklaidējošs raidījums.
10.00 "Superbingo".
11.30 "Naudas pavēnieks 2". TV šovs.
0.25 "Kerola". Romantiska drāma.
2.30 "Vakars ar Renāru Zeltīnu". Atk.
3.30 "Kultūrdevara". Atk.
4.30 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
5.00 "Gandrīz ideālas vakariņas 5". Izlaidejōšs.
6.55 "Es milu tevi, Latvijai". TV šovs.
9.00 "Dzīvību māniņa". Izklaidējošs raidījums.
10.00 "Superbingo".
11.30 "Naudas pavēnieks 2". TV šovs.
0.25 "Kerola". Romantiska drāma.
2.30 "Vakars ar Renāru Zeltīnu". Atk.
3.30 "Kultūrdevara". Atk.
4.30 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
5.00 "Gandrīz ideālas vakariņas 5". Izlaidejōšs.
6.55 "Es milu tevi, Latvijai". TV šovs.
9.00 "Dzīvību māniņa". Izklaidējošs raidījums.
10.00 "Superbingo".
11.30 "Naudas pavēnieks 2". TV šovs.
0.25 "Kerola". Romantiska drāma.
2.30 "Vakars ar Renāru Zeltīnu". Atk.
3.30 "Kultūrdevara". Atk.
4.30 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
5.00 "Gandrīz ideālas vakariņas 5". Izlaidejōšs.
6.55 "Es milu tevi, Latvijai". TV šovs.
9.00 "Dzīvību māniņa". Izklaidējošs raidījums.
10.00 "Superbingo".
11.30 "Naudas pavēnieks 2". TV šovs.
0.25 "Kerola". Romantiska drāma.
2.30 "Vakars ar Renāru Zeltīnu". Atk.
3.30 "Kultūrdevara". Atk.
4.30 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
5.00 "Gandrīz ideālas vakariņas 5". Izlaidejōšs.
6.55 "Es milu tevi, Latvijai". TV šovs.
9.00 "Dzīvību māniņa". Izklaidējošs raidījums.
10.00 "Superbingo".
11.30 "Naudas pavēnieks 2". TV šovs.
0.25 "Kerola". Romantiska drāma.
2.30 "Vakars ar Renāru Zeltīnu". Atk.
3.30 "Kultūrdevara". Atk.
4.30 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
5.00 "Gandrīz ideālas vakariņas 5". Izlaidejōšs.
6.55 "Es milu tevi, Latvijai". TV šovs.
9.00 "Dzīvību māniņa". Izklaidējošs raidījums.
10.00 "Superbingo".
11.30 "Naudas pavēnieks 2". TV šovs.
0.25 "Kerola". Romantiska drāma.
2.30 "Vakars ar Renāru Zeltīnu". Atk.
3.30 "Kultūrdevara". Atk.
4.30 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
5.00 "Gandrīz ideālas vakariņas 5". Izlaidejōšs.
6.55 "Es milu tevi, Latvijai". TV šovs.
9.00 "Dzīvību māniņa". Izklaidējošs raidījums.
10.00 "Superbingo".
11.30 "Naudas pavēnieks 2". TV šovs.
0.25 "Kerola". Romantiska drāma.
2.30 "

Pirmadiena, 21.decembris

Vārdadienu svin:
Saulcerīte, Tomass, Toms

LTV 1	TV3 Life	TV3 Life	Vārdadienu svin: Saulcerīte, Tomass, Toms
6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Latvietis. Paralēls pasaules". Atk.	5.00 "Animācijas serīts". 5.30 "Tīcīgo uzvaras balss". Kristīgā programma.	24.00 "Strēlnieka ēra 2". Spraga sīzeta serīts.	reāli notikumi".
6.30 "Rīta Panorāma". 8.35 "Milas viesulis 16". Seriāls. 9.35 "Manā vienīgā 2". Seriāls.	6.00 "Latvijas valsts himna". "Muhstars. Pa jaunam pedam". Seriāls.	1.00 "Šerloks Holmss un doktors Vatsons; Šerloka Holmsa un doktora Vatsona piedzīvojumi".	Spraiga sīzeta serīts.
10.35 "Televirkala skatogs. Top-Shop piedāvā". 10.50 "Alpu dakteris 9". Seriāls.	7.00 "Lieliskais gadsimts. Kosema 2". Seriāls.	17.05 "Afrika no putna lidojuma". 18.05 "Muhstars. Pa jaunam".	"Māniņa vai savedēja? 2". Dok. filma.
11.50 "Televirkala skatogs. Top-Shop piedāvā". 12.10 "Priekšpliņu Ziemassvētki". Romantiķa drāma.	8.00 "Vakariņas pie Titānijas 2". Kulinārijas raid.	19.00 "Sovakar". Seriāls.	10.50 "Vai redzējāt video?"
13.45 "Kepa uz sirds". Atk.	8.30 "Mani remonta noteikumi".	19.30 "Sovakar". Seriāls.	10.50 "Vai redzējāt video?"
14.15 "Acuļecinieks". Atk.	9.45 "Televirkala skatogs".	20.00 "Spīgas snīgā". Dok. filma.	11.35 "Kadu būsana". Seriāls.
14.35 "Kultūršōks". Atk.	10.00 "Būvējot sapni 2".	11.10 "Sporta studija". Atk.	13.35 "Uz trijem".
14.45 "Televirkala skatogs. Top-Shop piedāvā". 15.00 "Krustpunktā". 16.00 "Manā vienīgā 2". Seriāls. 17.00 "Milas viesulis 16". Seriāls. 18.00 "Dienas ziņas". 19.00 "Aizliegtas pāņēmiens". 20.00 "Panorama". 20.34 "Sodienas jautājums". 21.10 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. prāts".	11.05 "Rozantunde Piltēre. Mūsu tēva mantojums". 12.50 "Mīsdameras slepkavības filma. 14". Detektīvserīts.	12.10 "Spīgas snīgā". Dok. filma.	14.15 "Svētku koncerts".
20.20 "Mazā ziemeļbjēža Ailo lielais ceļojums". Dok.	13.45 "Kepa uz sirds". 14.15 "Acuļecinieks". Atk.	13.00 "Badīja Ziemassvētki".	14.45 "Kievijas meistaracakstes piedzīvojumi".
21.55 "Slepakvības ziemelos 2". Detektīvserīts.	13.50 "Vinas mēlo labāk 8". 14.00 "Daudz laimes, jubilār!". 15.00 "Daudz laimes, jubilār!". 16.00 "Pārtīkas revidents". 17.00 "Lucavalsala. Piemēslot aizliegs!". Dok. filma.	14.40 "Kā raganīja Lili izglāba Ziemassvētkus". Pasaku filma.	15.45 "Kievijas meistaracakstes dailisliidošana".
22.50 "Mīsdameras slepkavības filma. 14". Detektīvserīts.	17.30 "Radu būsana". Seriāls.	15.30 "Izdzīrošana mežā". Dok. filmu cikls.	19.35 "Liedus laikmets".
0.45 "Pasaules kausa izcīņa bobītejā". Atk.	13.35 "Telelevirkala skatogs". 14.35 "Alzītegtais pāņēmiens". 15.35 "Vīrieši un sievietes". 16.30 "Pārtīka kaut ko labu". 17.35 "Gēnijs uzvalkā 7". 18.30 "Grejas anatomija 13". Seriāls.	16.30 "Brīnumu laiks". Gīmenes filma.	19.35 "Līdzīgi videoklipi".
24.50 "Labākais no Euromaxx. Deutsche Welle žurnāls". 3.15 "Latvijas sīrdsdzīsma". Atk.	18.10 "Eiro koncertos. Deutsche Welle žurnāls". 19.05 "Alzītegtais pāņēmiens". 19.30 "Gēnijs uzvalkā 7". 19.30 "Manā meita". Seriāls.	17.40 "Ziemassvētku Endzēla". Komēdīserīts.	22.55 "Šovakar".
4.40 "Lucavalsala. Piemēslot aizliegs!". Dok. filma.	17.30 "Pirmais randīņš 5". Realitātes šovs.	18.10 "Rīga 8".	13.35 "Pasauces dabas mantojums. Havaju salas".
4.00 "Daudz laimes, jubilār!". Atk.	18.30 "Saldās ambīcijas". Seriāls.	18.20 "Kā raganiņa Lili izglāba Ziemassvētkus". Pasaku filma.	20.00 "Atspēriens izangsmei 4".
21.55 "Sporta studija". 22.40 "Nākts zīnas". 22.55 "Kultūrdeva". Atk.	19.30 "Gēnijs uzvalkā 7". 20.30 "Vinas mēlo labāk 8". 21.00 "Divas ūbeles". 21.00 "900 sekundes". 23.00 "Gēnijs uzvalkā 7". 24.00 "Laimīgs un vesels 12". 0.30 "Grejas anatomijs 13". Seriāls.	19.00 "Robjija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.	14.50 "Ziemassvētku Endzēla". Komēdīserīts.
23.55 "De facto". Atk.	14.30 "Gēnijs uzvalkā 7". 15.00 "Latvijas sīrdsdzīsma". 15.25 "Ziemassvētki Svētā Pāvila katedrālē". Dok. filma.	19.00 "Rīga 8".	2.25 "Pasauces dabas mantojums. ASV. Lielais kanjons".
3.00 "Pasaules panorāma". Atk.	14.45 "Vārda būsana". Seriāls.	20.05 "Izdzīrošana mežā". Dok. filmu cikls.	3.15 "Latvija. Pastaigas zemā lietususaga. Divu ceļu krustojumā".
1.00 "Labdarības maratons Dod pieci!". 21.10 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. prāts".	15.30 "Dzirdi balsis ar Kāli Kazaku". Atk.	21.00 "Mīsdameras slepkavības 14". Detektīvserīts.	3.45 "Smiekīgi videoklipi".
21.55 "Sporta studija". 22.40 "Nākts zīnas". 22.55 "Kultūrdeva". Atk.	16.30 "Saldās ambīcijas". Seriāls.	22.00 "Slikts mamma 2". 22.40 "Elpo kopā ar mani. Aizdotā laime". Seriāls.	4.00 "Stipens kods ir uzaups".
23.55 "De facto". Atk.	17.30 "Pirmais randīņš 5". Realitātes šovs.	22.55 "Pēdējā aristokrāte". Gīmenes filma.	4.45 "Euronews". Informatīvs raidjums.
3.00 "Pasaules panorāma". Atk.	18.30 "Grejas anatomija 13". Seriāls.	23.55 "Pēdējā aristokrāte". Gīmenes filma.	
1.00 "Labdarības maratons Dod pieci!". 21.10 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. prāts".	19.30 "Gēnijs uzvalkā 7". 20.30 "Vinas mēlo labāk 8". 21.00 "Divas ūbeles". 21.00 "900 sekundes". 23.00 "Gēnijs uzvalkā 7". 24.00 "Laimīgs un vesels 12". 0.30 "Grejas anatomijs 13". Seriāls.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.	20.10 "Ziemassvētku ledus festivals". Melodrāma.
21.55 "Sporta studija". 22.40 "Nākts zīnas". 22.55 "Kultūrdeva". Atk.	14.30 "Gēnijs uzvalkā 7". 15.00 "Latvijas sīrdsdzīsma". 15.25 "Ziemassvētki Svētā Pāvila katedrālē". Dok. filma.	24.00 "Rebijja Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.	22.00 "Slikts mamma 2". 22.40 "Elpo kopā ar mani. Aizdotā laime". Seriāls.
23.55 "De facto". Atk.	16.30 "Saldās ambīcijas". Seriāls.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.	22.55 "Sākums".
3.00 "Pasaules panorāma". Atk.	17.30 "Pirmais randīņš 5". Realitātes šovs.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.	23.55 "Sākums".
1.00 "Labdarības maratons Dod pieci!". 21.10 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. prāts".	18.30 "Grejas anatomija 13". Seriāls.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.
21.55 "Sporta studija". 22.40 "Nākts zīnas". 22.55 "Kultūrdeva". Atk.	19.30 "Gēnijs uzvalkā 7". 20.30 "Vinas mēlo labāk 8". 21.00 "Divas ūbeles". 21.00 "900 sekundes". 23.00 "Gēnijs uzvalkā 7". 24.00 "Laimīgs un vesels 12". 0.30 "Grejas anatomijs 13". Seriāls.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.
23.55 "De facto". Atk.	14.30 "Gēnijs uzvalkā 7". 15.00 "Latvijas sīrdsdzīsma". 15.25 "Ziemassvētki Svētā Pāvila katedrālē". Dok. filma.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.
3.00 "Pasaules panorāma". Atk.	16.30 "Saldās ambīcijas". Seriāls.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.
1.00 "Labdarības maratons Dod pieci!". 21.10 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. prāts".	17.30 "Pirmais randīņš 5". Realitātes šovs.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.
21.55 "Sporta studija". 22.40 "Nākts zīnas". 22.55 "Kultūrdeva". Atk.	18.30 "Grejas anatomija 13". Seriāls.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.
23.55 "De facto". Atk.	19.30 "Gēnijs uzvalkā 7". 20.30 "Vinas mēlo labāk 8". 21.00 "Divas ūbeles". 21.00 "900 sekundes". 23.00 "Gēnijs uzvalkā 7". 24.00 "Laimīgs un vesels 12". 0.30 "Grejas anatomijs 13". Seriāls.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.
3.00 "Pasaules panorāma". Atk.	14.30 "Gēnijs uzvalkā 7". 15.00 "Latvijas sīrdsdzīsma". 15.25 "Ziemassvētki Svētā Pāvila katedrālē". Dok. filma.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.
1.00 "Labdarības maratons Dod pieci!". 21.10 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. prāts".	16.30 "Saldās ambīcijas". Seriāls.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.	24.00 "Robija Viljams ne Žiemassvētku šovs". 23.35 "MK Latvija. Apskats". 23.45 "Vakars kopā ar Ivantu Ugantu". 24.00 "Alzītegtais pāņēmiens". 24.00 "Personība. 100g kultūras". Atk.
21.55 "Sporta studija". 22.40 "Nā			

Trešdiena, 23.decembris

Vārdadienu svin: Balva, Viktorija

LTV 1	6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Ceturta studija". Atk. 8.35 "Milas viesulis 16". Seriāls. 10.35 "Televiikala skatogs". 10.50 "Alpu dakteris 9". Seriāls. 11.45 "Daudz laimes, jubilāt!" Atk. 12.25 "Vides fakti". Atk. 12.55 "Televeikala skatogs". 13.10 "Nepräta cena". Seriāls. 14.45 "Televeikala skatogs". 15.00 "Krustpunktā". 16.00 "Manā vienīgā 2". Seriāls. 17.00 "Mīlas viesulis 16". Seriāls. 18.00 "Dienas ziņas". 18.56 "Ceturta studija". 19.30 "Labdarības maratons Dod pieci!".	14.45 "Eiropa fokusā. Deutsche Welle žurnāls". 15.15 "Alpu dakteris 9". Seriāls. 16.10 "Slepkavības ziemelējs 2". 17.05 "Labu apetīti no Žerāta Depardie! Skotija". Dok. filmu cikls. 18.05 "Muhtars. Da jaunān pēdām". Seriāls. 19.00 "Sovakar. Ziņas". 19.35 "Maza pieteķiena". Izklaidējošs raidījums. 20.20 "Virtuvē pīe kaimiņiem 5". Dok. filmu cikls. 20.50 "Slepkavības ziemelējs 2". Detektīverseriāls. 21.45 "Tintis: ziemelju mežu noslēpumainā radība". Dok. filma. 17.00 "Mīlas viesulis 16". Seriāls. 18.00 "Dienas ziņas". 18.56 "Ceturta studija". 19.30 "Labdarības maratons Dod pieci!".
TV3 Life	5.00 "Māmīna vai savedēja?" Realitātes šovs. 5.30 "Vides fakti". Atk. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Ceturta studija". Atk. 6.30 "Acuļiecinieks". Atk. 7.00 "Ziņas". 8.00 "Province". Atk. 8.30 "De facto". Atk. 9.05 "Projekts Nākotne. Deutsche Welle žurnāls".	5.00 "Māmīna vai savedēja?" Realitātes šovs. 5.30 "Vides fakti". Atk. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Ceturta studija". Atk. 6.30 "Acuļiecinieks". Atk. 7.00 "Ziņas". 8.00 "Province". Atk. 8.30 "De facto". Atk. 9.05 "Projekts Nākotne. Deutsche Welle žurnāls".
PKB	5.30 "Ticīgo uzvaras balsi". Kristīga programma. 5.30 "Rīgas Ziemassvētku koncerts 2018". Atk. 5.30 "Romas bazilikas". Dok. filmu cikls. 5.30 "Ticīgo uzvaras balsi". Kristīga programma. 5.30 "Prokuratūras pārbaude". Seriāls. 6.00 "Lieliskais gadsimts". Kosema 2". Seriāls. 7.00 "Grieķas anatomijs 13". Seriāls. 7.50 "Vījas melo labāk 8". Seriāls. 8.20 "Mani remonta noteikumi 3". Realitātes šovs. 9.35 "Televeikala skatogs". Detektīverseriāls. 9.50 "Buvejot sapni 2". Realitātes šovs. 10.15 "Tutas koncerts". Raid. bēriem. 11.05 "Kā izglābt Ziemassvētkus". Realitātes šovs. 13.00 "Visuma vīzōsā tumsa". Koncerts. 14.30 "Biskapu apsveikumi". Dzīrdu balsis ar Karlī Ziemassvētku drāma. 14.50 "Pārsteidzošie Ziemassvētki". Romantiskā drāma. 15.00 "Pārsteidzošie Ziemassvētki". Romantiskā drāma. 15.55 "Es milu tevi, Latvija 6". TV šovs. 16.30 "Māra meita". Seriāls. 17.30 "Pirmais randīņš 5". Realitātes šovs. 18.00 "Dienas ziņas". Gimenes filma. 18.20 "Ziemassvētku vakara dievkalpojums". Rīgas Doma božīnācīa". Tieš. Kazaku". 18.30 "Grejas anatomija 14". Seriāls. 19.30 "Gēnijs uzvilkā 7". Seriāls. 20.30 "Vījas melo labāk 8". Seriāls. 21.00 "Ziemassvētki Evergrīnā. Vēstules Ziemassvētku vecītim". Melodrāma. 22.50 "Gēnijs uzvilkā 7". Seriāls. 23.50 "Izstāsti latvijai! Televeikala skatogs". 0.15 "Grejas anatomija 14". Seriāls. 1.05 "Vīnas meļo labāk 5". Seriāls. 2.45 "Dzādas svētku rokašķaramata 2". Kulinārijas raidījums. 3.30 "Rīgas anatomija 14". Seriāls. 4.25 "Dzādas svētku rokašķaramata 2". Kulinārijas raidījums. 5.00 "Gandriz iedālas vakariņas 4". Izklaidējošs raidījums. 6.00 "900 sekundes". Bondi večārstis". 8.30 "Greti anatomija 14". Seriāls. 9.30 "Mazas telpas - lielas idejas! 3". Realitātes šovs. 10.45 "Televeikala skatogs". 11.00 "Meitenes 5". Seriāls. 12.00 "Džīma dēļ 2". Komēdijseriāls. 13.00 "Ziemassvētku dziesma". Romantiska drāma. 14.55 "Nemītieši". Seriāls. 16.05 "Mīlestība kā Ziemassvētki". Melodrāma. 17.40 "Dzādas svētku rokašķaramata 3". Kulinārijas raidījums. 18.10 "Ārkārtējs notikums". Seriāls. 19.10 "Bez tabu". Dok. filma. 20.00 "TV3 ziņas". Seriāls. 20.40 "Deputāti". Seriāls. 21.05 "Nemītieši". Seriāls. 21.40 "Tētuku kari 2". Komēdijs. 22.35 "Vakars kopā ar Vladimīru Solovjovu". 23.40 "Ziboris 3". Seriāls. 0.35 "Speciālo uzdevumu vienība SWAT". Seriāls. 23.15 "Raidījuma pamatā - reāli sveicināti!". Seriāls. 1.40 "Kamenska". Seriāls.	5.30 "Vides fakti". Atk. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Ceturta studija". Atk. 6.30 "Acuļiecinieks". Atk. 7.00 "Ziņas". 8.00 "Province". Atk. 8.30 "De facto". Atk. 9.05 "Projekts Nākotne. Deutsche Welle žurnāls".
TV 3	5.00 "Gandriz idālas vakariņas 4". Izklaidējošs raidījums. 6.55 "Es milu tevi, Latvija 6". TV šovs. 9.20 "Polārlācis Norms". karalvalsts atslēgas". Anim. ansamblis". Seriāls. 11.10 "Sniegoti Ziemassvētki". Gimenes komēdia. 12.55 "Vokāļi kriminālais ansamblis". Seriāls. 14.45 "Elpo kopā ar mani". Aizdotā laime". Seriāls. 16.00 "Ziemassvētku stāsts". Gimenes filma. 17.30 "Dzīrdu balsis ar Karlī Ziemassvētku drāma. 18.00 "Dienas ziņas". 18.20 "Ziemassvētku vakara dievkalpojums". Rīgas Doma božīnācīa". Tieš. Kazaku". 18.30 "Grejas anatomija 14". Seriāls. 19.30 "Gēnijs uzvilkā 7". Seriāls. 20.00 "Vījas melo labāk 8". Seriāls. 20.40 "Riekstokdis". Baleta izrāde. 22.45 "Bez tabu". Seriāls. 23.40 "Vakars kopā ar Ivanu Urgantu". 0.25 "Dzīves noliktava". Seriāls. 1.05 "Vīnas meļo labāk 5". Seriāls. 2.40 "Kultūrdevā". Atk. 3.40 "Acuļiecinieks". Atk. 3.55 "Sporta studija". Atk. 4.20 "Momentuzņēmums". Atk. 4.50 "Daudz laimes, jubilāt!" Atk. 5.30 "Izstāsti Latvijai! Televeikala skatogs". 6.00 "900 sekundes". Bondi večārstis". 8.30 "Greti anatomija 14". Seriāls. 9.30 "Mazas telpas - lielas idejas! 3". Realitātes šovs. 10.45 "Televeikala skatogs". 11.00 "Meitenes 5". Seriāls. 12.00 "Džīma dēļ 2". Komēdijseriāls. 13.00 "Ziemassvētku dziesma". Romantiska drāma. 14.55 "Nemītieši". Seriāls. 16.05 "Mīlestība kā Ziemassvētki". Melodrāma. 17.40 "Dzādas svētku rokašķaramata 3". Kulinārijas raidījums. 18.10 "Ārkārtējs notikums". Seriāls. 19.10 "Bez tabu". Dok. filma. 20.00 "TV3 ziņas". Seriāls. 20.40 "Deputāti". Seriāls. 21.05 "Nemītieši". Seriāls. 21.40 "Tētuku kari 2". Komēdijs. 22.35 "Vakars kopā ar Vladimīru Solovjovu". 23.40 "Ziboris 3". Seriāls. 0.35 "Speciālo uzdevumu vienība SWAT". Seriāls. 23.15 "Raidījuma pamatā - reāli sveicināti!". Seriāls. 1.40 "Kamenska". Seriāls.	5.00 "Gandriz idālas vakariņas 4". Izklaidējošs raidījums. 6.55 "Es milu tevi, Latvija 6". TV šovs. 9.20 "Polārlācis Norms". karalvalsts atslēgas". Anim. ansamblis". Seriāls. 11.10 "Sniegoti Ziemassvētki". Gimenes komēdia. 12.55 "Vokāļi kriminālais ansamblis". Seriāls. 14.45 "Elpo kopā ar mani". Aizdotā laime". Seriāls. 16.00 "Ziemassvētku stāsts". Gimenes filma. 17.30 "Dzīrdu balsis ar Karlī Ziemassvētku drāma. 18.00 "Dienas ziņas". 18.20 "Ziemassvētku vakara dievkalpojums". Rīgas Doma božīnācīa". Tieš. Kazaku". 18.30 "Grejas anatomija 14". Seriāls. 19.30 "Gēnijs uzvilkā 7". Seriāls. 20.00 "Vījas melo labāk 8". Seriāls. 20.40 "Riekstokdis". Baleta izrāde. 22.45 "Bez tabu". Seriāls. 23.40 "Vakars kopā ar Ivanu Urgantu". 0.25 "Dzīves noliktava". Seriāls. 1.05 "Vīnas meļo labāk 5". Seriāls. 2.40 "Kultūrdevā". Atk. 3.40 "Acuļiecinieks". Atk. 3.55 "Sporta studija". Atk. 4.20 "Momentuzņēmums". Atk. 4.50 "Daudz laimes, jubilāt!" Atk. 5.30 "Izstāsti Latvijai! Televeikala skatogs". 6.00 "900 sekundes". Bondi večārstis". 8.30 "Greti anatomija 14". Seriāls. 9.30 "Mazas telpas - lielas idejas! 3". Realitātes šovs. 10.45 "Televeikala skatogs". 11.00 "Meitenes 5". Seriāls. 12.00 "Džīma dēļ 2". Komēdijseriāls. 13.00 "Ziemassvētku dziesma". Romantiska drāma. 14.55 "Nemītieši". Seriāls. 16.05 "Mīlestība kā Ziemassvētki". Melodrāma. 17.40 "Dzādas svētku rokašķaramata 3". Kulinārijas raidījums. 18.10 "Ārkārtējs notikums". Seriāls. 19.10 "Bez tabu". Dok. filma. 20.00 "TV3 ziņas". Seriāls. 20.40 "Deputāti". Seriāls. 21.05 "Nemītieši". Seriāls. 21.40 "Tētuku kari 2". Komēdijs. 22.35 "Vakars kopā ar Vladimīru Solovjovu". 23.40 "Ziboris 3". Seriāls. 0.35 "Speciālo uzdevumu vienība SWAT". Seriāls. 23.15 "Raidījuma pamatā - reāli sveicināti!". Seriāls. 1.40 "Kamenska". Seriāls.
NTV MIR	5.00 "Rīts. Vislabākais". 7.25 "Volkova stunda". Seriāls. 9.00 "Ziņas". 9.25 "Volkova stunda". Seriāls. 11.25 "Gālvenais ceļš". Autorraidījums. 12.55 "Vokāļi kriminālais ansamblis". Seriāls. 14.45 "Viens pats mājās 5". Gimenes komēdia. 16.05 "DNS". 17.05 "Bezparumtnieks". Seriāls. 18.45 "Pirmā nodaļa". Seriāls. 20.50 "Vokāļi kriminālais ansamblis". Seriāls. 22.35 "Vakars kopā ar Ivanu Urgantu". 23.20 "Pozdņakovs". Seriāls. 23.30 "Raidījuma pamata - reāli notikumi". Seriāls. 24.30 "Vestis". 25.00 "Vestis". 26.00 "60 minūtes". Sarunu šovs. 27.00 "Vestis". 28.00 "Vestis". 29.00 "Vestis". 30.00 "Vestis". 31.00 "Vestis". 32.00 "Vestis". 33.00 "Vestis". 34.00 "Vestis". 35.00 "Vestis". 36.00 "Vestis". 37.00 "Vestis". 38.00 "Vestis". 39.00 "Vestis". 40.00 "Vestis". 41.00 "Vestis". 42.00 "Vestis". 43.00 "Vestis". 44.00 "Vestis". 45.00 "Vestis". 46.00 "Vestis". 47.00 "Vestis". 48.00 "Vestis". 49.00 "Vestis". 50.00 "Vestis". 51.00 "Vestis". 52.00 "Vestis". 53.00 "Vestis". 54.00 "Vestis". 55.00 "Vestis". 56.00 "Vestis". 57.00 "Vestis". 58.00 "Vestis". 59.00 "Vestis". 60.00 "Vestis". 61.00 "Vestis". 62.00 "Vestis". 63.00 "Vestis". 64.00 "Vestis". 65.00 "Vestis". 66.00 "Vestis". 67.00 "Vestis". 68.00 "Vestis". 69.00 "Vestis". 70.00 "Vestis". 71.00 "Vestis". 72.00 "Vestis". 73.00 "Vestis". 74.00 "Vestis". 75.00 "Vestis". 76.00 "Vestis". 77.00 "Vestis". 78.00 "Vestis". 79.00 "Vestis". 80.00 "Vestis". 81.00 "Vestis". 82.00 "Vestis". 83.00 "Vestis". 84.00 "Vestis". 85.00 "Vestis". 86.00 "Vestis". 87.00 "Vestis". 88.00 "Vestis". 89.00 "Vestis". 90.00 "Vestis". 91.00 "Vestis". 92.00 "Vestis". 93.00 "Vestis". 94.00 "Vestis". 95.00 "Vestis". 96.00 "Vestis". 97.00 "Vestis". 98.00 "Vestis". 99.00 "Vestis". 100.00 "Vestis". 101.00 "Vestis". 102.00 "Vestis". 103.00 "Vestis". 104.00 "Vestis". 105.00 "Vestis". 106.00 "Vestis". 107.00 "Vestis". 108.00 "Vestis". 109.00 "Vestis". 110.00 "Vestis". 111.00 "Vestis". 112.00 "Vestis". 113.00 "Vestis". 114.00 "Vestis". 115.00 "Vestis". 116.00 "Vestis". 117.00 "Vestis". 118.00 "Vestis". 119.00 "Vestis". 120.00 "Vestis". 121.00 "Vestis". 122.00 "Vestis". 123.00 "Vestis". 124.00 "Vestis". 125.00 "Vestis". 126.00 "Vestis". 127.00 "Vestis". 128.00 "Vestis". 129.00 "Vestis". 130.00 "Vestis". 131.00 "Vestis". 132.	

ir kultūrmanotojuma svarīga sastāvdaļa, un tā ir bagātība tiem, kuri to prot un lieto. Taču negribētu visu uzspiest arī likuma vārdā. Man vispār nepatīk kontrolējoša rakstura iestādes un nodarbes. Cilvēkam ir jāsaprot un jādara pašam, nevis jāuzspiež ar varu. Varas uzspiešana asociējas ar padomju laikiem. Arī skolās vajag brīvu gribu. Ja vecāki vēlas, lai izsaka priekšlikumu, un skola palīdzēs organizēt latgaliešu valodas pulciņus.

Ar ko Jums personīgi asociējas latgaliskums?

-Balvu pusē man vairs nav radinieku, sen esmu prom no tās puses, taču tik un tā sevi izjūtu kā latgalieti. Nodreb sirds, kad braucu uz to pusi. Latgalē ir manas dzimtas saknes. Latgalē ir manu vecāku, vecvecāku atdusas vietas. Parasti braucam uz pāris dienām. Diezgan bieži braucam uz koncertiem Rēzeknes GORĀ, kur koncertē ērgēlniece Iveta Apkalna. Starp citu, viņa ir mana radiniece, Ivetas vecvecāki ilgus gadus ir dzīvojuši Balvos. Nikolajs Volkovs ilgus gadus bija Balvu maizes kombināta direktors, bet mana tēva māsa Anna Lustika Balvu vidusskolā mācīja latviešu valodu un literatūru.

Lielie amati paliek Jūsu pagātnei. Uz 13. Saeimu vairs nekandidējāt...

-Atkārtošu politiku, bijušā Ministru prezidenta Māra Kučinska

vārdus, ka cilvēki, kuri ir bijuši premjeri, lielās slodzes dēļ pēc tam kādu laiku jūtas slimī. Ja kādam vairs *nedeg acis*, ja nav iedvesmas tam, ko viņš dara, nevajag iet un piedalīties politikā. Lielos amatos cilvēki izdeg, jo visapkārt dzird negācijas, ir problēmas, un dzīvot tādā atmosfērā no rīta līdz vakaram ir grūti. Nav tā, ka Saeimā ievēl tos sliktākos, bet arī tā ir sabiedrības spogulis. Svarīgi ir katram uzveikt naudaskāri, slavaskāri un citas kāres. Cilvēkam jābūt godīgam, bet ne visi var izturēt šos pārbaudījumus. Taču vairākums, manuprāt, cenšas to darīt. Politikā neizbēgami saskaras dažādu grupu intereses, kam līdzī nāk negācijas, un tā ir - visi apmierināti nekad nebūs. Turklāt ne visu var arī izskaidrot. Joprojām esmu pārliecīnāta, ka Citadeles bankas pārdošana 2014. gadā, zinot lietas apstākļus, bija labākais variants, bet sabiedrība to nepieņēma, daudzi domāja pavism citādāk. Man personīgi ir svarīgi dzīvot ar pārliecību, ka biju godīga un izdarīju pareizi, lai arī tevi lamā.

Ko tagad darāt ikdienā?

-Dzīvoju sev un savai ģimenei. Rītos paguļu, vakaros reizēm, reti gan, noskatos televīzijas ziņas vai kādu filmu. Mans spēka avots ir tuvies cilvēki. Man ir divi dēli un seši mazbērni. Ir prieks, ka mēs ģimenē, arī ar māsas un brāļa ģimenēm, turamies kopā,

"Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem"

mums ir ģimenes tradīcijas, kas atkārtojas gadu no gada. Kopā ar māsas Dainas un brāļa ģimenēm katru sestdienu braucam uz baseinu.

Darbojos biedrības "Latvijas formula 2050" valdē, arī Latvijas Universitātes Produktivitātes zinātniskā institūta konsultatīvajā ekspertu padomē. Tiecos ar cilvēkiem, kuri mani aicina uz sarunām. Dzīvoju Rīgas dzīvokli, bet vecākajam dēlam ir māja, un man pie viņa Doles salā ir savs ārstniecības augu dārzīņš, ko stādu un kopju. Mēģinu uzrakstīt arī atmiņas, ko atstāt savējiem. Ľoti ņēl, ka neizrunājos ar vecvecākiem par daudzām dzimtas lietām, kas paliks tā arī nezināmas. Mana vedekla un māsas dēls tagad vāc un krāj dažādas mūsu dzimtas liecības, un viņus, arī mani, tas interesē.

Aktrises talants politikas krēslā

Balviem Jūsu dzīvē ir īpaša vieta, lai arī vairs nav vecāku un bērnības mājas. Kas neizdzēšami no turienes nāk līdzi visam mūžam?

-Viss labais mani ir no vecākiem. Abi viņi bija ienācēji Balvos. Tētis tur uzcēla māju, apprecējās un sāka kopdzīvi ar manu mammu. Vecāku sen vairs nav, pagājis laiks, bet joprojām es jūtos kā bārene. Ticu saiknei ar saviem mīļajiem arī aizsaulē. Man ir prieks teikt, ka nāku no ļoti labas ģimenes. To es arī iedomājos, klausoties raidījumus par vardarbības tēmu ar psihologu padomiem, kā saprasties ar bērniem, kā rīkoties kādā konkrētā situācijā. Mani vecāki intuitīvi prata darīt, kā vajag, tāpēc manai bērnībai nav nevienas apmākušas dienas. Būdama jaunākā trīs bērnu ģimēnē, vienmēr esmu lolota un lutināta. Līdz ar to arī Balvi manā atmīņā ir gaišā nokrāsā un bez bēdīgiem notikumiem. Balvos pabiju pirms aptuveni diviem gadiem, un parasti šie braucieni turp notiek kapusvētku laikā. Bijušajā mājā Balvos dzīvo citi. Mums svarīgākais bija, lai tur ienāktu un saimniekotu labi cilvēki. Pārdošanas sludinājumā ar prieku rakstīju, ka mūsu mājā draudzīgi dzīvojušas un saimniekojušas četras paaudzes. Ik reizi, esot Balvos, mēs nobraucam garām arī mūsu bijušajai dzīvesvietai. Manī valda sirdsmiers, jo, atvadoties no bērnības nama, atmīņā palika mīļš skats ar apdzīvotu lielo istabu, nevis tukšām sienām. Jā, Balvos nekā man vairs nav, ciešākā saikne joprojām ir ar Elitu, draudzeni kopš pirmās klases.

Vai klūt par aktrisi bija mērķtiecīga izvēle?

-Dzīvē ļoti svarīgi ir skolotāji, kādus satiekam. Tas, ko darīja režisore Vaira Resne, ir bütiskākais manā izvēlē. Savu vēlmi klūt par aktrisi pirmajai pateicu tieši viņai, kad mācījos 10. klasē. Tolik aktieros neuzņēma katra gadu, un svarīgs bija arī vecums. Vaira man pateica vienu ļoti interesantu lietu, proti, - tad tev šogad jāpabeidz vidusskola! Un es pieņēmu lēmumu pabeigt divas klases vienā gadā. Protams, vecāki teica, ka tas nav iespē-

jams. Tikos arī ar brāļiem, un visi kopā izdomājām manas tālākās rīcības plānu, - kam un kādus iesniegumus rakstīt, pie kā griezties. Tas bija 1987. gads, valstī sākās jau elastīgu pārmaiņu laiks. Laikam skola ar direktoru Silovu vadībā jutās nedaudz apmulsusi, nezināja, kā rīkoties, vai drīkst iebilst, un viņi piekrita man atļaut pamēģināt, lai redzētu, kas no tā iznāks. Jā, man nebija viegli, mācījoties caurām naktīm, bet ar janvāri iesoļoju jau 11. klasē un vidusskolu pabeidzu 16 gados.

Man ir ļoti gaišas atmiņas par šo laiku. Kaut vai tikšanās uz ielas ar Aini Šaicānu vēl pirms iestājekšāmeniem, kurš ar tādu prieku jautāja: "Nu, vai tiki uzņemta?" Es taču nedrīkstēju pievilt lidzcilvēkus.

Esat strādājusi Daugavpils teātri, bijušas lomas gan teātri, gan arī filmās. Pēc tam atkal nāca pārmaiņu laiks...

-Mana Elīza piedzima 1996. gadā. Tas bija gads, kad latviešu trupa no Daugavpils teātra aizgāja. Bērni ienākšana palīdzēja uztvert to samērā viegli, jo man bija radušas jaunas rūpes. Pēc trim gadiem atgriezos atkal Daugavpili, jo mans vērtību kritērijs bija strādāt ar jaunības neprātu un pašatdevi, neskatojoties pulkstenī, kā tas notika tieši šajā teātrī. Lai gan drīz vien sapratu, ka otrreiz to izdarīt nav iespējams. Un tad 2001. gadā kļuvu par Daugavpils teātra direktori. Drīz vien sapratu, ka spēlēt uz skatuves un vienlaikus būt direktorei tomēr nav savienojamas lietas, un mana teātra aktrises karjera beidzās. Nākamie desmit gadi pagāja direktores amatā. Pēc tam kļuvu bezdarbiniece un kopā ar ģimeni kādu laiku atpūtos, izbaudot ceļojumus pa Eiropu. Bet varasā atkal strādāju. Un tad saņēmu aicinājumu startēt 10. Saeimas vēlēšanās.

Interesants pavērsiens - no aktieriem uz politiku. Vai bijāt kādā partijā?

-Nebiju nevienā partijā, taču mūsu ģimene kopā ar tēti vienmēr bijuši politiski aktīvi cilvēki un atbalstīja nacionālos spēkus. Akcentēt latvisko bija pašsaprotama lieta, īpaši jau dzīvojot Daugavpili. Vēsturei paliks fakts, ka 10. Saeima bija īstā, jo prezidents Valdis Zatlers ierosināja to atlāst. Atceros, tajā dienā laukos stādījām kociņus. Prezidenta runu noklausījós vakarā un nejutos pat šokēta. Bet pēc tam darbojos vēl divās Saeimās.

Vai politikas lauciņā ir kas labs izdarīts?

-Esmu jau teikusi, ka tādu gandarījuma izjūtu, ko var rast teātri pēc iestudēta darba, kad nāk skatītāji, sēz zālē, aiztur elpu un seko līdzi, politika noteikti nesniedz. Tieši šādas sajūtas man ļoti pietrūka Saeimas laikā. Varbūt kas līdzīgs bija pa mazam gabaliņam, pa mazam kriksītim. Taču politikā man bija interesanti. Saeimas darbs, ja to dara godprātīgi, ļoti mobilizē cilvēku prātu, jo tas ir nemītīgs treniņš smadzenēm. Minūšu laikā nākas pārslēgties no vienas tēmas uz citu, jāprot iemācīties tvert lietas plašumā. Tur katrs nāk un lobē kaut ko savu, bet deputātam tas *audekls* jāsaskata kopumā. Tas nav viegli un ne visiem pa spēkam. Man šīs darbs lika ļoti daudz strādāt, iedzījināties un meklēt avotus, jo pašai nekad nav gribējies būt mulķei. Tas atkal nāk līdzi no ģimenes, kad bērnībā tētim palīdzēju remontēt automāšu un man vajadzēja zināt, kādus pedāļus spiest, kādu instrumentu padot, ko viņš sauka, guļot zem mašīnas. Arī fizika bija starp mīlākajiem priekšmetiem, jo vienmēr gribējās saprast, kāpēc tas notiek tieši tā.

Vai Saeimas politiķi var būt draugi un savstarpeji atklāti cilvēki?

Gadu mijā. Inese kopā ar brāļiem Aigaru un Māri, sagaidot Jaungadu.

* Par publikāciju "Dots devējam atdodas" saturu atbild SIA "Balvu Vaduguns".

Foto - no personīgā arhīva

Inese Laizāne ikdienā. Kas viņa ir tagad? Ineses pašas atbildē: "Esmu dzīves vērotāja, jo rūpes par veselību liek ieturēt mierīgāku ikdienas ritmu. Daudz lasu, alkstu pēc patiesām labas literatūras. Ir ieceres un sapņi arī turpmākajam, un gan jau tas notiks. Tagad pilnveidojos, priečājos par ģimeni, iekārtojam jauno dzīvokli. Mums visiem jābūt iecietīgiem pret saviem mīļajiem un jebkurā situācijā jādzīvo viegli un mierīgi."

-Protams, tur var iegūt draugus. Man tāda ir Ināra Mūrniece, kura bija mana palīdze un ilgus gadus strādājām vienā komisijā. Ar viņu sazināmies joprojām. Protams, arī draugi ir atšķirīgi, ne visus pielīdzināsim tādiem, kuri ir īpaši, teiksim, bērnības draugiem. Reizēm sabiedrība brīnās, ka no tribīnes deputāti viens otru traki kritizē, bet pēc tam draudzīgi iet un iedzer kafiju. Tas ir normāli, jo deputāts izsaka savu viedokli, bet tas nav jāuztver personīgi.

Vai aktrises talants Jums ir noderējis kā politiķei?

-Un kā vēl noderējis! Pirmkārt, uzstājoties deputātu priekšā un runājot no Saeimas tribīnes. Kolēgi, īpaši tie, kuri nepiekrit tavam viedoklim, neklausās un neslepti to arī izrāda. Ja studentiem savulaik mācīju, ka visus cilvēkus var uzrunāt un vārdam ir spēks, tagad atzīstu, ka nē, tāda teorija ir aplama. Saeima pieklājīgi izturas, kad runā prezidents vai kāds ārzemju viesis, bet ne pret kolēgiem. Tāds ir tas kultūras līmenis! Cītās valstīs, kur iedzīvotāji ir daudz emocionālāki nekā Latvijā, deputātu uzvedība izpaužas vēl trakāk. Otrkārt, lai neizrādītu briesmīgu izbrīnu, es kā aktrise protu sataisīt intelīgentu seju un būt pieklājīga. Noderēja arī mana uztrenētā atmiņa, ko biju ieguvusi teātrī.

* Turpinājums 14.lpp.

Sagatavoja M. Sprudzāne

Atjauno tūrisma objektu

Stiglovas atsegumi - jaunā ietērpā

Irena Tušinska

Novembra beigās Viļakas novada Šķilbēnu pagastā esošais tūrisma objekts ar agrāko nosaukumu "Stiglovas grava" tīcis pie jauna ietērpa – jauniem informatīviem baneriem, glīta koka uzraksta ar tūrisma objekta nosaukumu, jaunām koka kāpnēm, dažādām norādēm, stendiem un citiem uzlabojumiem, kas padarījuši taku sakoptāku, drošāku un baudāmāku.

Mainījies arī nosaukums

Viļakas novada tūrisma speciāliste Inese Matisāne stāsta, ka doma atjaunot 2006.gadā izveidotajā Stiglovas gravas takā izvietotās informatīvās zīmes un norādes radās jau pirms pāris gadiem, jo infrastruktūra gadu gaitā bija nolietojusies. Izdevība realizēt šo ideju radās pirms gada. I.Matisāne atklāj, ka kopš 2001.gada sākuma, kad tika dibināta šī aizsargājamā teritorija, daudz kas ir mainījies, pat tūrisma objekta nosaukums ir cits: "Ja garāk to sauca par Stiglovas gravu, tagad tas ir dabas piemineklis "Stiglovas atsegumi". Te atrodas smilšakmens atsegumi, ala, ir arī vairāki ar dzelzs nogulsnēm bagāti avotiņi un lielākas nozīmes akmeņi, kā arī citi dabas objekti. Stiglovas atsegumi ir arī "Natura 2000" aizsargājamais objekts, jo te atrodami pieci dažādi biotopi."

I.Matisāne stāsta, ka Stiglovas senleja un devona smilšakmens atsegumi veidojušies pirms 375 miljoniem gadu: "Par to, cik sena ir šī vieta, liecina 70.gados vietā, kur Stiglova satiekas ar Riku, vietējo zemnieku atrastais Vikingu kuģa ķilis. Tas nozīmē, ka agrāk te viļņoja jūra un kuģoja vikingu kuģi. To, kā šī senleja veidojusies, var izlasīt uz vienas no šeit izvietotajām informatīvajām plāksnēm."

Tūrisma speciāliste atklāj, ka jau trešo gadu šeit notiek dabas aizsardzības pārvaldes rīkotā Stiglovas upes tīrišanas talkas: "Šogad takas tīrišanas darbus praktiski esam pabeiguši. Atlicis vien neliels gabals kreisajā upes krastā. Ceram, ka nākamgad notiks vēl viena talka, un tīrišanu veiksmīgi pabeigsim." Lielis darbs kopā ar vietējiem dabas entuziastiem ieguldīts, attīrot taku no pagājušā gada rudens stiprajos vējos nolauztajiem kokiem. "Cilvēki sūdzējās, ka vietām koki sakrituši uz takas un nevar aiziet tālāk. Nācās saskaņot šos darbus ar dabas pārvaldi, lai mums atļauj novākt nolauztos kokus," skaidro I.Matisāne piebilstot, ka, veicot sakopšanas darbus, atklāti arī jauni apskates objekti, piemēram, iepriekšējā tīrišanas talkā atrada Robežakmeni: "Pameklējot vēsturisko informāciju, izrādījās - arī 'zviedru' un pat vēl senākos laikos ar šādiem akmeņiem norobežoja zemes išašumus. Uz dažiem tādiem akmeņiem pat atrodami gadu skaitļi. Uz mūsējā gan tāda nav."

Pieaug tūristu skaits

Tūrisma informācijas centra vadītāja ir gandarīta, ka pandēmijas laikā tūristu skaits dabas objektos nav gājis mazumā, bet gluži otrādi – pieaudzis: "Piemēram, maija, kad biju uz šejieni atbraukusi kopā ar bērniem, satiku vēl trīs ģimenes. Varēja just, ka takas noslogojums ir ļoti liels. Arī muzeja rīkoto ekskursiju skaits uz Stompaku purvu, salidzīnājumā ar pagājušo gadu, pieaudzis trīs reizes. Annas Āzes meža muzejā apmeklētāju skaits pieaudzis gandrīz uz pusī, un vairākām grupām viņai pat nācās atteikt, jo fiziski nevarēja paspēt. Viļakas katoļu baznīcā apmeklētāju skaits palielinājies par vairāk nekā tūkstoši, un vairākām grupām arī bija jāatstās."

Pieaugot tūristu skaitam, aktualizējas arī atkritumu problēma. Novada tūrisma informācijas centra vadītāja apgalvo, ka līdz šim ceļotāji, kuri apmeklēja Stiglovas atsegumus, ir bijuši salidzinoši kārtīgi. Lai atgādinātu, ka atkritumi nav jāatstāj dabas objektā, šeit uzstādītas dabas pārvaldes akcijas "Ko atnesi, to aiznes" zīmes. "Cenšamies izglītot cilvēkus, pieradināt, ka ne vienmēr atpūtas vietās jābūt miskastēm. Ja kaut ko atnesam, mēs taču to varam paņemt līdz un aizvest. Jo savākt šos atkritumus šeit nav nemaz tik viegli," atgādina tūrisma speciāliste.

Takas maršrutā uzstādītas norādes un vairāki stendi ar informāciju par augiem, iežiem, alu un straujtecēm, ko izgatavoja SIA "Amati projekts". I.Matisāne uzsver, ka šai vietai ir arī kultūrvēsturiska nozīme. Ontons Slišāns 2005.gadā pierakstījis teiku par Purveža meitas Stigles ceļu, kas ir izlasāma uz sešiem stendiem visas takas garumā. Teikā vēstīts, ka taku

Foto - A.Kirsanovs

Jauns informatīvs stends. Agrāko divu baneru vietā tagad autostāvvietā pie Stiglovas gravas izvietots viens liels informatīvs stends, kurā tūristi var izlasīt sīkāku informāciju par dabas pieminekli "Stiglovas atsegumi" un apskates objektiem dabas takā. Te uzzināsiet gan smilšakmens sastāvu, gan to, kā ala veidojusies, tās izmērus un citu noderīgu informāciju. Iepriekšējās nelielās shēmas vietā te atrodama arī dabas takas karte, kur iezīmēti visi nozīmīgākie apskates objekti – smilšakmens ala, Dzelzs avotiņš, Akmeni krāvums, Milestības akmens, Robežakmens un Stiglovas dižakmens. "Iepriekš taka bija mazliet citādāka. Gadu gaitā upe mainījusi savu tecējumu, krasti izskalojušies. Līdz ar to vietās, kur agrāk taku varēja iziet, tagad to nevar. Tādēļ maršruts bija jāmaina. Nolēmām, ka tā vairāk virzīsies pa upes labo pusī, tad vienā šaurā vietā pāri upītei varēs pāriet uz kreiso pusī. Ceļa kreisajā pusē taka ir aptuveni 400 metrus gara, bet līdz Stiglovas dižakmenim jāiet aptuveni 2 km. Tādēļ dabas aizsardzības pārvalde takai piešķirusi četru zvaigžņu sarežģītības pakāpi maksimālo piecu zvaigžņu skalā, jo tā ir vidēji grūta. Taka ir dabīgi iestaigāta un, spriežot pēc atsauksmēm, cilvēkiem patīk, ka tā nav izlaizīta perfekta, bet dabiska meža tacīņa," skaidro I.Matisāne.

Foto - A.Kirsanovs

Dabā ejot, ko atnesi, to aiznes. Tagad Stiglovas gravas teritorijā izvietoti šādi atgādinājumi ar aicinājumu neizmest atkritumus, bet aizvest tos projām. Tā ir moderna pieeja, uzskata I.Matisāne: "Kāpēc atkritumi jāiemet kaut kādā konteinerā, ja tos var aizvest atpakaļ. Atkritumu konteineru izvešana no gravas jebkurā gadījumā būtu diezgan apgrūtināta."

Rīkas upes krastos ieminiņi Stigle un viņas izredzētais vaidelotis Bākars, kuri steiguši viens otru satikt pa viņiem vien zināmām takām un meža stīgām. Turklat šī O.Slišāna pierakstītā teika iepriekš nekur nav bijusi publicēta, - apgalvo I.Matisāne. Savukārt ilustrācijas O.Slišāna pasakai par Stigles ceļu zīmējis Jēkabs Slišāns.

I.Matisāne pārliecināta, ka pārgājiens pa Stiglovas gravu sagādās prieku ikvienam dabas mīlotājam, jo tai piemīt atšķirīgs krāšņums ikvienā gadalaikā. "Man tā vislabāk patīk pavasarī, kad zied vizbulītes un zaķskābenes, kā arī rudeni, kad krāsojas lapas," piebilst tūrisma speciāliste.

Nākotnē turpinās labiekārtošanu

Tā kā finansējums bija ierobežots, jo bija jāiekļaujas atvēlētajā naudas summā, dažas tūrisma objekta labiekārtošanas ieceres nācās atstāt vēlākam laikam, piemēram, nojumītes un tualetes atjaunošanu autostāvvietā. Nākotnē plānots ierīkot arī nelielu tiltiņu takas posmā, lai drošāk varētu tikt otrā upītes krastā, kas kļūst īpaši aktuāli pavasaros, kad upe pārpļūst. "Pagaidām nolēmām sakārtot pamatinfrastruktūru. Pārējo atstājām vēlākam laikam. Darbu veikšanu sarežģī arī tas, ka šis dabas liegums izvietots uz vairāku privātpārnieku zemes. Tādēļ juridisko formalitāšu kārtošana, saskaņošana ar īpašniekiem un darbu veikšana ilga gandrīz gadu," skaidro I.Matisāne.

Foto - A.Kirsanovs

Jaunas kāpnes un koka šilte. I.Matisāne stāsta, ka līdz šim, novietojuši savu auto stāvvietā, daži tūristi īsti nesaprata, kur sākas taka: "Daudzi no stāvvietas uzreiz kāpa lejā pie upītes." Tādēļ tagad takas sākumu iezīmē skaists koka uzraksts, kas tapis sadarbībā ar SIA "Kalna nami", kas darināja arī koka kāpnes. Līdzās kāpnēm uzstādīts arī automātiskais cilvēku skaitītājs, kas ļaus noskaidrot, cik populāra ir šī apskates vieta. Pirmie dati liecina, ka no 27.oktobra līdz 1.decembrim tūrisma objektu apmeklējuši 250 cilvēki. Visvairāk apmeklētāju bijis nedēļu nogalēs, kad kopumā fiksēti 60 apmeklējumi.

Šoziem Latvijā - seši noslīkušie

Mūspusē aizlieguma atrasties uz ledus nav

Foto - A.Ločmelis

Foto - A.Ločmelis

Lūko pēc loma Balvu ezerā. Līdz ar pirmo salu zemledus makšķernieku netrūkst arī uz Balvu ezera. Piemēram, šīs trešdienas rīta pusē uz ledus atradās vairāk nekā desmit cilvēki - kāds krastam atradās tuvāk, cits bija nolēmis doties nedaudz nostāk no tā.

Aizvadītās pusotras nedēļas laikā Latvijā seši cilvēki, atrodoties uz ūdenstilpēm, ielūzuši ledū un gājuši bojā, bet divi – izglābti. Par laimi, mūspuses novados šī gada ziņā šādi traģiski negadijumi nav notikuši. Tomēr laikraksta "Vaduguns" redakcija un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) aicina būt piesardzīgiem, jo ledus kārtā joprojām ir ļoti plāna un atrasties uz ūdenstilpju ledus ir bīstami!

Par šo tēmu esam rakstījuši vairākkārt, uzrunājot ne tikai glābšanas dienestus un pašvaldību pārstāvus, bet arī publicējot, piemēram, pašu zemledus makšķernieku teikto, kuri nesmādē doties pēc loma arī laikā, kad, kā tautā mēdz teikt, parādījies tikai pirmsais ledus. Tādēļ šī raksta mērķis nav atkal apkopot vienus un tos pašus viedokļus, bet galvenokārt preventīvos nolūkos atkārtoti aicināt cilvēkus izvērtēt bīstamību, pirms kāpt uz ledus!

Izglābj, bet ielūst arī pats

Kā norāda VUGD, ik gadu ziemas periodā ielūst ledū un noslīkst vairāki desmiti cilvēku. To, cik šobrīd esošais ledus ir mānīgs, apliecinā arī viens no pēdējiem notikumiem, kas varēja izvērsties traģiski. Protī, 9.decembrī VUGD Latgales reģiona Ludzas daļa saņēma informāciju, ka Ludzā, ūdenstilpē, sīkst cilvēks. "Sākumā ledus izskatījās noturīgs, taču, pieejot 20 metru tuvumā glābjamajam, tas sāka plaisāt un krakšķēt. Glābjamais nemitīgi atkārtoja, ka vairs nevar noturēties un nespēja aizķerties aiz mieta, ko viņam pasniedzu. Ar mietu aizķēju glābjamo aiz kapuces, taču kapucei sāka vērties valā rāvējslēžējs un vairs nevarēja noturēt glābjamo virs ūdens, atrodoties drošā attālumā. Tāpēc pieņēmu lēmumu, turēdamies aiz virves, kuras otru galu turēja kolēģis, turpināt tuvoties glābjamajam un arī ielūzu ledū! Atrodoties ūdenī, man

Ja pašvaldība noteiku aizliegumu, pārkāpējus varētu sodit ar brīdinājumu vai ar naudas sodu līdz 100 eiro.

izdevās noturēt cilvēku virs ūdens, līdz ierādās palīdzība," tās dienas notikumus atceras VUGD Ludzas daļas komandieris Jānis Klodāns, kurš kopā ar kolēgiem pašaizliedzīgi palīdzēja nelaimē nonākušajam cilvēkam.

Slikstošo cilvēku izdevās izglābt, bet ugunsdzēsēji glābēji atgādina: "Jāatceras, ka ledus kārtā uz ūdenstilpēm neveidojas vienmērīgi. Tā ir biezāka pie krastiem, bet ūdenstilpes vidū var būt plāna. Tāpēc cilvēkiem bieži veidojas maldīgs priekšstats, ka ledus ir ieturīgs. Jebkurā gadījumā aicinām iedzīvotājus būt līdzatbildīgiem, neriskēt ar savu veselību un dzīvību, kā arī nepaiet vienaldzīgi garām, ja redzat, ka bērni vai jaunieši slīdinās pa nedrošo ledu. Brīdiniet viņus par bīstamību!"

Situācija jāizvērtē pašiem

Tikmēr, kā noskaidroja laikraksts "Vaduguns", nedz Balvu, nedz arī Viļakas, Rugāju un Baltinavas pašvaldību saistošajos noteikumos nav noteikts, piemēram, paaugstinātas ledus bīstamības periods ar aizliegumu konkrētā periodā un konkrētās ūdenstilpēs atrasties uz ledus, pretējā gadījumā par to saņemot brīdinājumu vai naudas sodu. Pašvaldībās norādīja, ka

situācija, proti, kāpt uz ledus vai nē, jāizvērtē katram pašam. Jebkurā gadījumā, ja kāda no pašvaldībām šādu aizliegumu vēlētos ieviest, tām ir iespēja to izdarīt. Kā zināms, 2016.gada 13.oktobri spēkā stājās grozījumi Zemes pārvaldības likumā, kas paredz pašvaldībai tiesības noteikt aizliegumu atrasties uz tās teritorijā esošo iekšzemes ūdeņu ledus. To var darīt, izvērtējot iespējamo personas dzīvības un veselības apdraudējumu un nēmot vērā cilvēku pulcēšanās intensitāti, laika apstākļus, meteoroloģiskās prognozes un iespējamību, ka neveidojas pietiekami izturīga ledus kārtā. Pašvaldība attiecīgu lēmumu var paziņot, to publicējot arī savā interneta mājaslapā. Rezultātā šāds pašvaldības lēmums skartu gan zemledus makšķerniekus, gan arī jebkuru citu personu, kas aizlieguma laikā ziemas dienā izvēlētos šķērsot kādu no aizsalušajām pašvaldības ūdenstilpēm. Tikmēr atbildība par aizlieguma pārkāpšanu noteikta Administratīvo sodu likumā par administratīvajiem pārkāpumiem sabiedriskās kārtības jomā 9.pantā "Aizlieguma atrasties uz ūdenstilpes ledus pārkāpšana". Tas norāda, ka par atrašanos uz iekšzemes publiskās ūdenstilpes vai jūras piekrastes ūdenstilpes ledus, ja tas ir aizliegts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, piemēro brīdinājumu vai naudas sodu līdz divdesmit naudas soda vienībām (līdz 100 eiro).

Ja redzat, ka kāds cilvēks ielūzis ledū:

- ✓ zvaniet **112**, dispečeram nosauciet adresi vai izskaidrojet, kā piebraukt pie notikuma vietas, atbildiet uz visiem dispečera jautājumiem;
- ✓ lai palīdzētu, ielūzušajam jātuvojas rāpus vai guļus, netuvojoties līdz pašai ielūzuma vietai. Ielūzušajam apmēram no 2 līdz 5 metru attālumā jāpamet aukla, sasieti apgērba gabali, garš koks vai kāds cits priekšmets. Ja glābēji ir vairāki, jāievēro, ka vienam no otra jāatrodas 2 līdz 3 metru attālumā;
- ✓ izvelket cietušo uz ledus vai pašam izķļūstot uz ledus, rāpus jāvirzās prom no bīstamās vietas līdz krastam.

Informē policija

No 7. līdz 13.decembrim Valsts policijas Balvu iecirkņa apkalpojamajā teritorijā (Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas novadi) sastādīts viens administratīvā pārkāpuma protokols par atrašanos alkohola reibumā sabiedriskā vietā. Reģistrēts viens ceļu satiksmes negadijums bez cietušajiem. Deviņas reizes policisti izbrauca uz sadzīves rakstura konfliktu gadījumiem, piecas reizes – uz ģimenes konfliktiem. Par transportlīdzekļa vadīšanu alkoholisko dzērienu iespaidā sodīti divi cilvēki. Reģistrētas divas zādzības un veikta viena reģistrācija par akcīzes preču nelikumīgu apriti.

Nogādā atskurbtuvē

8.decembrī Balvos saņemta informācija, ka pa ielu staigā vīrietis, kurš, iespējams, ir dzērumā. Personai konstatēja 2,96 promiļu alkohola reibumu un to nogādāja atskurbtuvē. Uzsākts administratīvais process.

Brauc dzērumā ar velosipēdu

9.decembrī Viļakā 1975.gadā dzimis vīrietis 2,78 promiļu alkohola reibumā vadīja velosipēdu. Savukārt 10.decembrī, arī Viļakā, ar velosipēdu 1,35 promiļu alkohola reibumā brauca 1960.gadā dzimis vīrietis. Uzsākts administratīvais process.

Arī par braukšanu dzērumā ar divriteni soda!

Atgādinām, ka Ceļu satiksmes likuma 62.pants velosipēda vadītājam nosaka sekojošu atbildību:

- par transportlīdzekļa vadīšanu vai mācīšanu vadīt transportlīdzekli, ja izelpotā gaisa vai asins pārbaudē konstatētā alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,5 promiles, bet nepārsniedz vienu promili, piemēro naudas sodu velosipēda vadītājam astoņu naudas soda vienību apmērā* (40 eiro);
- ja pārsniedz vienu promili, bet nepārsniedz 1,5 promiles - 24

naudas soda vienības (120 eiro);

● ja pārsniedz 1,5 promiles - 34 naudas soda vienības (170 eiro);

● par transportlīdzekļa vadīšanu vai mācīšanu vadīt transportlīdzekli, atrodoties narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē - 34 naudas soda vienības (170 eiro);

● par alkoholisko dzērienu, narkotisko vai citu apreibinošo vielu lietošanu pēc satiksmes negadijuma, kā arī pēc tam, kad transportlīdzeklis tiek apturēts pēc policijas darbinieka, robežsarga pieprasījuma, līdz pārbaudei, kas nosaka alkohola koncentrāciju asinīs vai konstatē narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmi, vai atbrīvošanai no šīs pārbaudes noteiktā kārtībā - 34 naudas soda vienības (170 eiro);

● par atteikšanos no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai vai narkotisko, vai citu apreibinošo vielu ietekmes pārbaudes – 34 naudas soda vienības (170 eiro).

*Viena naudas soda vienība – pieci eiro

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

* Sākums 6.lpp.

Dots devējam atdodas

Teātris un politika. Vai tas vieno?

Kas notiek ar normāliem cilvēkiem, kuri, nonākot politikā vai iekļūstot Sacimā, tik ļoti pārvēršas uzvedībā, attieksme, manierēs un tamādzīgi?

-Ja man šo jautājumu uzdotu pirms pāris gadiem, es teiktu, ka tā tikai izskatās, nekas viņos nemainās, sabiedrībai tā šķiet. Vārdu sakot, atbildētu ļoti diplomātiski, ar *noapļotiem* teikumiem. Bet pēdējos gados man pašai ir radies šis jautājums. Mana atbilde tāda, ka politiku skatiens un darbība, nonākot Saeimā, klajā sašaurinās. Viņi nonāk savas konkrētās partijas ierobežojumā ar tās ideoloģiju, zem kurās paši ir parakstījušies. Nonāk arī koalīcijas ietvarā, kur arī jāievēro spēles noteikumi. Tā, dzīvojot dienu dienā un cīnoties par saviem jautājumiem, ir jāpiekāpjas arī citam politiskajam spēkam. Tās ir smalkas nianeses, kas valda. No otras puses, politiķi apzinās, ka viņu teiktās var vērsties pret pašiem, izraujot no konteksta kādus vārdus vai teikumus un tiražējot tos masu medijos. Tādēļ politiķos nostrādā aizsargmehānisms un viņi izvēlas runāt *pareizi* - smuki apālos teikumos, nepasakot neko, bet lai nevar piešieties.

Bet raksturīgas jau ir arī dažādās 'kāres'. Ar negodīgumu naudas lietās taču nedrīkstētu samierināties.

-Protams, nedrīkst. Bet tāda ir cilvēka daba. Zinat, kas mums teātri visbiežāk zuda? Ziepes no labīcībām! Manuprāt, vaina slēpjās cilvēku domāšanā, ja var, kāpēc nepaņemt?

Un ar deputātiem ir līdzīgi. Vajadzētu būt sakārtotai un nepārprotamai likumdošanai, un tad nebūs vietas pārpratumiem, vēlmei negodīgi iedzīvoties un arī diskusijām par kompensācijām vai algas pielikumu.

Cilvēki mēdz teikt, ka arī dzīvē notiekošais starp cilvēkiem ir viens liels teātris. Piekritat tādai atzinai?

-Nepiekritu! Ja tā būtu, rastos daudz nepatiesību. Vismaz es dzīvē gribu būt īsta, tāda, kāda esmu. Raudu tad, kad uznāk raudiens, un smejos tad, kad to pati vēlos. Uz skatuves aktieris smejas vai raud tad, kad viņam tas jādara. Man ņēl to manierīgo cilvēku, kuri arī dzīvē spēlē teātri. Bet ar aktieriem arī ir interesanti. Laikā, kad pati strādāju ar Marijas Stjuartes tēlu, braucām trolejbuss, es pagriezu galvu uz vīra pusī, un viņš man saka: "Tu neskaities uz mani kā valdniece Marija Stjuarte!" Tā jau ir, ka tēli, ko aktieris sevi iemieso, nekur nepazūd, kā rēgi tuvumā dzīvo.

Ar ko iipašāki, Jūsuprāt, ir Latgales puses cilvēki?

-Izceļamies ar viesmilību, jo paraduši otru cienāt un dalīties, kas pašiem ir, varbūt tādēļ latgalieši ir daudz nabadzīgāki. Bet galvenais ir piederība. Arī pati jūtos bagāta ar šo piederību, jo mans tētis bija latgaliets, bet mamma nāca no Vidzemes. Manuprāt, Latgalei klupšanas akmens bija valoda, kas ilgus gadus bija mīcīta dubļos un nievāta. Nesaku, ka visiem vajažētu runāt latgaliski, taču nevajag arī apsmiet šo *lauzto* izru-

"Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts"

Mediju atbalsta fonds

nu. Mēs ģimenē runājām tikai latviski, bet latgaliskā piederība spilgti izpaudās, kad braucām pie krusītēva uz Īdeņu, no kurienes nāk arī mana vecmamma. Sabiedrībā latgaliešu valodu ļoti spēcīnāja un gaismā cēla mūzikā "Borowa MC" ar latgaļu tautasdziesmu par visskaistāko meitiņu, kas visiem ļoti iepatīkās, un vēl arī tas populārais seriāls "Sirdsmīļā Monika", kur no aktiera mutes bieži skanēja jaukais teiciens "Sauleite muna". Tas nozīmē, ka ar vienkāršām, pozitīvām lietām vēlamo var panākt daudz ātrāk un iedarbīgāk, nekā tas, ko gadiem ilgi runā un sprievē politiķi.

Ar ko nodarbojas Jūsu tuvākie cilvēki – vīrs un meita?

-Vīrs Harijs Petrockis ir režisors. Lasa arī lekcijas studentiem, raksta recenzijas par radio un televīzijas raidījumiem. Meita Elīza ir diplomēta juriste, strādā par advokāta palīdzību, un jurists ir arī viņas topošais vīrs. Meita ir izaugusi teātrī, viņai ļoti patīk skatīties izrādes.

Atpūta

Vēriņgā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 10.janvārim.

12. kārta

Iepriekšējai kārtai iesūtītas 16 pareizas atbildes. **Konkursa "Vēriņgā acs" 11.kārtā veiksme uzsmaidiņa** LUCIJAI INDRIKEI no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Palauzi galvi

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko galvas lauzišanas miklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 15.janvārim.

			8			
4	7	6		2	5	8
9	3					4
	8			9	7	1
	6	8	3	5	2	
2	9	7			8	
	5				4	7
6	1	3		4	9	8
			2			

Pareizas atbildes iesūtīja: Z.Ziemele (Naudaskalns), N.Mantone, P.Bodrovs (Bērzkalnes pagasts), A.Circene, L.Krilova, Z.Pulča, V.Mancevičs, I.Dzergača, M.Pretice, S.Petrova, A.Ančs, V.Šadurska, A.Ruduks, St.Lazdiņš, M.Reibāne, V.Gavrjušenkova (Balvi), J.Slišāne, A.Mičule (Tilža), M.Bleive (Vīksnas pagasts), I.Homko (Medņeva), Z.Šulce (Liepāja).

11.kārtā veiksme uzsmaidiņa MARUTAI REIBĀNEI no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrūnis).

Simfonija debesis. Iesūtīja Rūdolfs Kozlovs.

Par decembra labākās fotogrāfijas autoru atzīts RŪDOLFS KOZLOVS no Balviem ar fotogrāfiju "Balvu ezers", kas publicēta 15.decembrī. Pēc balvas griezties redakcijā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Abonēt Vaduguni izdevīgāk!

KAS SANEMS KALENDĀRU?

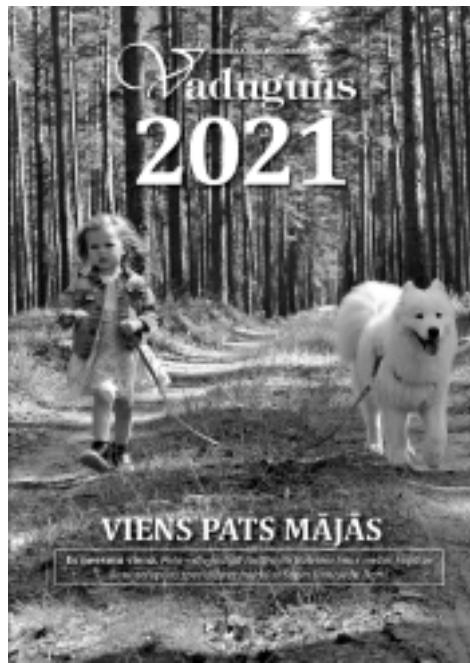
Ikviens,

kurš līdz šī gada

23.decembrim

abonēs “Vaduguni”
2021.gadam vismaz
uz vienu mēnesi.

8.janvārī
pastnieks nogādās
kalendāru
tieši TEV!

Cienījamie “Vaduguns” lasītāji!

Aicinām klientus ārkārtas situācijas laikā izmantot elektroniskos pakalpojumus - e-pasts: vaduguns@apollo.lv, vai zvanīt uz tālr. **26161959, 64507018** (darba laikā).

Reklāmas daļas darba laiks klātienē šajā periodā ir no plkst. **8.00 līdz 16.00.**

Abonē Vaduguni @
nākamajam - 2021. - gadam, izmantojot
internetbanku!

Maksā: SIA “Balvu Vaduguns”; konta nr. LV21UNLA0024000467345

Maksājuma mērķi raksti: saņēmēja vārdu, uzvārdu, “Vaduguns” saņemšanas adresi.

Maksa mēnesim - EUR **5,60**; ceturksnim - EUR **16,80**, pusgadam - EUR **33**, visam gadam - EUR **61,60**.

Jaunākie žurnālu numuri

Dari Pats

Apbildāmā grīda zem trīslānu parketa. Parasti grīdas apsildes caurujvadus izvēlas ievietot betona pmatnē, virs kuras klāj flīzes, nodrošinot optimālu siltumvadītspēju. Taču apsildāmo grīdu var ierīkot arī zem peldošajiem grīdu segumiem. Un ir vairāki varianti, kā to paveikt. Piedāvājam vienu piemēru.

Tests akumulatora kēdeszāgiem. Akumulatora kēdeszāgi spēj zāgt glūži kā to benzīna brāļi. Ierobežo vien

akumulatora darba ilgums ar vienu uzlādi, tāpēc uz mežu tos nejēm. Bet mājas... ideāli!

Pelējums mūsu mājās. Šķiet, ik gadējā rudens tēma kā atbilde uz, iespējams, populārāko lasītāju jautājumu: kā cīnīties pret pelējumu, kas parādās istabu stūros, pie griestiem un citās vietās?

Īs atbilde: ar ventilāciju! Kerties pie spēcīgiem mazgājamiem līdzekļiem vai kosmētiska remonta vērts tikai tad, kad sakārtota ventilācija.

Klasika mūsdienu interjerā. Sienu apdare ar retrostilā ieturētiem sienu paneļiem - klasiska vērtība, kas mums asociējas ar augstu dzīves kvalitāti.

Una

Inita Sila. “Vēzis man iemācīja būt pietīcīgai,” saka Initā. “Domām ir daudz lielāks spēks, nekā mēs apzināmies, tāpēc ir jāmaina tas, kā domājam un runājam. To izdarīt nemaz nav tik viegli, jo negatīvās domas cilvēkā ienāk vieglāk un tās arī vieglāk attīstīt.”

Brīvdomātājs. “Šobrīd, kad visi esam izmesti āpus drošības zonas, saruna ar aktieri un režisoru Juriju Djakonovu šķiet īstajā brīdi. Viņš ielēca nedrošības jūrā jau pirms vairākiem gadiem, izvēloties profesionālajā dzīvē peldēt pats. Arī ģimenes dzīvē viņš kājā āpus rāmja. “Mēs paši varam izdomāt, pēc kādiem spēles noteikumiem dzīvosim!”

2020.gada mācības, zaudējumi un ieguvumi.

Līga atkal skrien. “Pēc šādiem notikumiem, šķiet, izprotam dzīlāk, raudam vieglāk, novērtejam virāk, mīlam atvērtāk, ceram izmīsgāk un dzīvojam kaislīgāk,- norāda grafiskā dainiere Līga Alksne, trīs bērnu mamma, kura pirms diviem gadiem cieta nelaimēs gadījumā.

Dārza Pasaule

Savelkam galus 2020.gadam un gaidāms kāds būs nākamais. Atbild žurnāla eksperti.

Kā prognozēt slimību un kaitekļu attīstību nākamgad? Pēdējos gados kaitēkļu izplatību turpmākajā sezonā ietekmē nevis ziema, bet gan pavasaris. Stabili auksts un garš vai stabili silts un straujš pavasarīs kaitēkļus ietekmē vislabvēlīgāk.

Pelnī dārzā. Pelnus ir viegli pārdozēt, un to ķīmiskais sastāvs ir mainīgs. Taču ziemā dārza izkaits tie pelni nopietrus draudus augsnē neradis. Lidz pavasarim lietus un sniega ūdeņi sārmus izskalos, bet kalcijs, kālijs, fosfors un mikroelementi augsnē paliks vēl ilgu laiku.

Dārza instrumenti ziemas atpūtā. Kā sagatavot ziemas sezonai un kā uzglabāt līdz pavasarim dažāda veida darbarīkus.

Aizmirstie dārzeni - topinambūri. Ar topinambūriem jeb Jeruzalemes artišokiem ir līdzīgi kā ar mārrutkiem - tos grūti ieaudzēt, bet pēc tam grūti tikt no tiem valā. Ja zeme nav sasalusī, viņus var stādīt arī decembrī.

Pērk

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPOS un LIELLOPOS
● 26006686

Z.s "Strautiņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

**IEPĒRK
MĀJLOPOS**
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galaspstrade.lv

SIA "RENEM"
iepērk
jaunlopus,
aitas, liellopus.
Elektroniskie svari.
Samaksa skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu.
Tālr. 29996309, 26447663,
29485520, 26373728 vai uz
e-pastu:
re-nem@inbox.lv
Zvaniet - cenas mainās katru nedēļu.

legādāšos zemes gabalu
privātmājas būvniecībai pie kāda no
Balvu ezeriem. Tālr. 28641440.

Pērk zirgus. Tālr. 26477904.

Pērk un nomā lauksaimniecībā
izmantojamo zemi. Tālr. 29199444.

Pērku meža ipašumu, var būt arī
daļēji izstrādāts, izskatīšu arī
lauksaimniecības zemi. Interesē līdz
300 ha. Tālr. 29386009.

Pārdod

Z/S "Užgava" tirgo kartupeļus,
graudus. Tālr. 29432655.

Pārdod ābolus, bumbierus Viļākā.
Tālr. 26145934.

Pārdod logus un durvis. Ir daudz
noliktavā! Tālr. 26343039.

Pārdod malku. Tālr. 29199444.

Skaldīta malka. Cena
23 EUR/berkubā. Piegādes apjoms
līdz 7 berkubiem. Ir sausā.
Zāģmateriāli (brusas, dēļi),
150 EUR/m³. Tālr. 25543700.

Pārdod skaldītu malku, svaigi
zāģēta. Tālr. 25420111.

Pārdod lopbarības miltus.
Tālr. 29332209.

Pārdod lopbarības auzas Viļākā.
Tālr. 29609706.

Pārdod MTZ-82 rezerves daļas.
Tālr. 22046366.

Pārdod vērpjamos ratiņus.
Tālr. 26554813.

PĒRKAM

* Augošu koku cīrsmas
un sortimentus pie ceļa;

* Papīrmalku ostās:
(Rīga, Mērsragā, Liepājā)

Meža ipašniekiem:

- * Veicam bezmaksas konsultācijas;
- * Palīdzam meža takačījās
sagatavošanā, cīrsmu iestigošanā;
- * Palīdzam iestiegti cīršanas
pieteikumu VMD.

Tелефoni informācija: 26115369; 67804345
www.metsaforest.com.lv

SIA ALNIA AS

IEPĒRK ZĀĞBALĀKUS EUR/m³

Egle					
Diameters	Garums	3,7	4,3	4,9	5,5
14-17	58	50	60	50	54
18-24	70	60	73	50	70
25+	70	60	73	50	70

Priede					
Diameters	Garums	3,7	4,3	4,9	5,5
14-17	58	48	60	45	54
18-24	70	60	72	50	68
25+	70	60	72	50	68

Garumus iepriekš saskanot!

Piegādes vieta: Varakļāni. Ir transports!

www.alnias.lv

SAMAKS A VIENAS DIENAS LAIKĀ!

Tālr. 29806775, 25916403, 64866070

Dažādi

Rok diķus, grāvju, akas, pamatus.
Līdzina krastus. Zāģē, izved
cīrsmas, apaugumus.

Tālr. 28608343.

Aku urbšana.

Tālr. 29142220.

Bistamo koku zāģēšana.

Tālr. 20208277.

Veic meža inventarizāciju.

Tālr. 28379483.

Vēlos nomāt lauksaimniecības zemi.

Tālr. 28772537.

Siltinām mājas ar ekovati, granulām
un termopotām. Tālr. 26748235.

Piedāvā darbu

PKS "LINDA" Rugājos aicina darbā
STRĀDNIEKU-OPERATORU.

Darba samaksa virs minimālās.
Tālr. 29430409.

Tēt, klusē takas, kur tu gāji,
Putni velti dārzā tevi sauks.
Tik šodien mīļi atmiņziedi
Pār tālo bērnību un tevi plaiks.

Izsakām patiesu līdzjūtību un
skumju brīdi esam kopā ar Laimu,
Kristeru un tuviniekiem, mīlo
tēti **ĒVALDU TIMMERMANI** mūžībā
pavadot.

Žiguru KN līnijdeju grupas "Punktiņi"
dalībnieces

Mūžīgo mieru dod viņam, Kungs,
Un mūžīgā gaisma lai atspīd viņam.

Kad ziemas vēju šalkās apklausis
ĒVALDA TIMMERMANA
mūžs, dalām sāpju smagumu ar
meitām, **mazdēlu un tuviniekiem.**

Kaimiņi: Bukovski J., L.,
Andrejeva V., Bordāne L., Bukšs J.

Pār tevi smilšu klusums klāts,
Vien paliek atmiņas
Un tava mūža stāsts...

Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Ruditei, Laimai, Ligiti un
Rasmui, tēvu **ĒVALDU**
TIMMERMANI mūžībā pavadot.
Ārija, Aija

Noriet saule vakarā,
Meža galus zeltīdama;
Nolikst klusi sirmā galva,
Saules ceļu aizēdama.

Izsakām līdzjūtību **Laimai**
Timmermanei, TĒVU mūžībā
pavadot.
Agejevu, Meijeru ģimenes

Nu klusums ir ienācis mājā,
Vien dvēsele vēl tajā kavējas,
Ak, neraudiet, nu neraudiet -
Man jājet tur, kur mani gaida...

Izsakām visdzīļāko līdzjūtību
Rasmui, Laimai, Ligiti, Ruditei,
TĒTI mūžības ceļā pavadot.

Alla, Ilmārs

Dzīļi domas domājot, savu dzīvi
redzi,
Darba ceļus staigādams, savu sirdi
dedzi.

Un, kad tevi pavadīs tavas dzīmtās
vietas,
Mežs tev klusu atvadām vēja
dziesmu dziedās.

Kad ar pēdējiem sveicieniem saulei,
zemei, mežam un cilvēkiem Mūžībā
aiziet **ĒVALDS TIMMERMANIS**,
izsakām dzīļu līdzjūtību Ligiti,
Ruditei, Laimai, Rasmui,
Kristeram un pārējiem
tuviniekiem.

(O.Vācielis)

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Laimai Timmermanei un
tuviniekiem, TĒVU mūžībā
pavadot.
Bijušie klasesbiedri VVG

Mēs klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Vienmēr mūsu atmiņās būs.

Izsakām visdzīļāko līdzjūtību
radiem, draugiem, atvadoties no
mūsu bijušā darbabiedra
ARNOLDA BARTKEVIČA.

Balvu policijas kolektīvs

Līdzjūtības

Tuvs cilvēks neaiziet -
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.
Viņš paliek dzīļi, dzīļi sirdi
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.

(S.Kaldupe)

Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
palīdz pārvarēt sāpju smagumu

Guntaram Bartkevičam ar ģimeni,

TĒVU mūžības ceļā pavadot.

Zemnieku saimniecība "Kotiņi",

zemnieku saimniecība "Sābri"

Kāliņinai ar ģimeni, **VIRAMĀTI**
mūžībā pavadot.

Pārtrūka dzīvibas stīga,
Apklusa vārdi un balsi,

Nakts iestājās bezgalīga,

Raudāja mākonis palss.

Izsakām dzīļu līdzjūtību **Antonīnai**

Kāliņinai ar ģimeni, VIRAMĀTI

mūžībā pavadot.

Vilakas pasta nodajas kolektīvs

*Lai gaišie debess gari aizved tevi
Tai valstībā, kur visiem labi klājas,
Jo tiem, kas tic un Dievam velti sevi,
Būs mūžam dzīvot debess Tēva*

mājās.

Izsakām dzīļu līdzjūtību **visiem**
tuviniekiem sakarā ar mūsu
ilggadējās kaimiņenes

HELENAS SIRMĀS aiziešanu

mūžībā.

Bērzpils ielas 12.nama 2.iejas

iedzīvotāji

Pagaidet... Vēl mīkli pagaidet...

Vēl saulei kas pasakāms...

Atļaujet, vēl mīkli atļaujet</